

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Liber VII. De Ordine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Ratio est, quia dicta prohibitionis totus finis est, ne praetudicium aliquod oriatur Parochis, quod neutiquam fit, si Religiosus Religiosum inungat, in quos nulla Parochus iurisdictione gaudet.

§. I V. De Aduiutori Ministranti hoc Sacramentum.

1. **A**dijor, seu respondens Sacerdoti hoc Sacramentum Ministranti, indicavi supra, solere esse Clericum, immo sufficere etiam Laicum, & aliquando posse nullum adesse. Inquiero nunc præterea, an licet esse Fœminam?

2. Respondeo, nequaquam licet: nec scilicet, respondendo ad preces, nec multo magis, terendo sensus infirmi vñcti.

3. Quid si deficiant viri omnes? Adhuc sentio cum Quintanaduña de Extr. Vñct. sing. 6. potius Sacerdotem sibi debere respondere, & eundem ipsum abstergere unctiones, quam Fœminam adhibere. Nam ex una parte, ejusmodi Aduiutor adesse, non est necessarium in hac functione, & ex alia Fœminæ in Sacris Canonibus semper arcenntur ab immediatis hisce ministeriis Sacramentorum.

CAPUT VIII.

Quo tempore ministrari potest Extrema-Vñctio.

1. **Q**uacunque hora, quoquaque tempore, quoquaque die: non enim est, unde coarctatum

DE SACRAMENTO
ORDINIS.
LIBER SEPTIMVS.

CAPUT PRIMUM.

§. I. Quid sit Ordo, & Quotuplex.

 Rodo, seu ordinatio est Signum sensibile, quo spiritualis potestas cum impressione Charakteris tribuitur viro baptizato circa Eucharistiam, qua conficiendum, qua ministrandum.

2. Signat autem dicimus (circa Eucharistiam) omnes enim Ordines relationem, seu habitudinem habent, sive remota, sive proxima ad unum Eucharistie sacrificium, vel conficiendum, vel ministrandum. Nam propterea licet illi plures sint, tamen, quia omnes habent prædictam moraliter unitatem per eandem relationem ad Eucharistiam, unum sunt Sacramentum, legge Bellarminum lib. 1. de Ordine c. 8. & Marchinum de Ordine p. 1. cap. 15.

3. Ordines autem esse septem, idest quatuor Ministeres, Ostiariatum, Lectoratum, Exorcizatum, Acholitatum, tres vero Maiores, nimis Subdiaconatum, seu Hypodiaconatum, Diaconatum, & Sacerdotium, vel pueri non ignorant, quorum officia dicam inferius.

4. Primam tonsuram, & Cardinalatum non esse Ordines, Episcopatum vero non esse diversum Ordinem à Sacerdotio, sed ejus extensionem quandam, qua Episcopo datur potestas ordinandi Sacerdotes, Episcopos,

si ejusmodi tempus.

2. Solum in tempore Interdicti prohibitionem remissi.

3. Excipi tamen ab hac prohibitione debent, quibus pro illo tempore concessum est privilegium (quod an, & quatenus concedatur a Bulla Crucis, citur in tractate interdicto. Interim legi à Crucis episc. Bull. Cruc. cap. 5. dub. 5. num. 1. ubi etiam dicitur quod Religiosos.)

4. Excipe Secundo, quando moriturs Sacramenta Pœnitentia recipere non potuit; nam in hoc casu trema. Vñctio est medium valde probabilem periculum ad animæ infirmi salutem, unde illam non pulsat Ecclesia, sicut, nec tunc prohibet collationem cramenti Pœnitentia.

5. Quoniam vero acquiri primam gratiam, & pacatum oblitum remitti Fidelis baptizato perfusione aliorum Sacramentorum boni fidei, & confratitio factam, est solam probabile; ita. Sunt ad Extr. Vñct. disp. 41. sect. 1. num. 19. per Pœnitentem vero, & Extremam. Vñctionem sit mortaliter committit. ibidem, ideo puto non esse alienum ab Ecclesiastice concedere, ut infirmus, si tempore interdicti non potuit recipere Sacramentum Pœnitentie, & eum per aliquid aliud Sacramentum, etiam Eucharistie posse Vñctionem Extremam rite sufficiere, sicutque a cerdore cam ministrari, ut scilicet certius ejus salutem salutari.

& denique Archiepiscopatum, & Papatum non esse dines diversos ab Episcopatu, seu a dicta extensione Sacerdotis, satis sit innuere legamus Doctores p. 1. Bellar. loc. cit. 50. Leand. de Ord. disp. 1. q. 5. & 10. alios, & quas. 14. 15. 17. Sanc. in conf. lib. 7. cap. 1. & 2. Caftr. de Ord. p. 3. num. 3. Quintanad. de Ord. sing. 4. num. 5.

5. Solum nota, ex eo, quod Episcopatus est a solo Sacerdoti; sequi, nulliter, & invalide ordinatur in Episcopum, cum, qui Sacerdos non est, quia Episcopatus prærequisit essentialiter Sacerdotium, quod non sit in aliis ordinibus. Nam quavis illicite quis intraret v. g. Sacerdotio, si præcedentibus Ordinabatur, validè tamen initiatore, quia Sacerdotium non essentialiter, sed solum ex præcepto, illos alios ordinatur.

§. II. An omnes Ordines sunt Sacramentum.

1. **M**inores quatuor, esse Ordines, certum est, quod tales prænuntiavit Tridentinum ss. 14. 15. cap. 1. de Sacram. Ordin. & merito, quia faciunt gradum, seu ordinem in Ecclesia supra tonsura insignitos, quia tonsura est ianua, seu fundamentum Ordinum, non Ordo.

2. An vero Minorum horum Ordinum collari possunt Sacraenta, dissentunt Doctores. Vasquez. tom. 3. in 3. p. d. 257. Alique quos citat Leand. de Ord. d. 1. q. 5. late probat non esse, Sanchez in conf. lib. 7. cap. 1. q. 17. Leand. l. c. quas. 6. Aversa de Ord. quas. 1. lib. 1. Caftr. num. 4.

tom. 4. tr. de Ord. p. 3. n. 9. tamen cum communio, & probabilitate sententia esse, probat; quos Doctores, si est orum, adi.

MAIORES.

3. Subdiaconatus collationem esse iterum Sacramentum, est longe probabilius: quamvis fatear, opinio nem dicentem non esse, in censuram vocari non posse, eum enim nonnulli Doctri sequuntur, vocantque probabilem.

4. Quod autem collatio Diaconatus sit Sacramentum, videatur accedere ad certitudinem fidei. Lege Avernum, loco citato cap. 8. cum Navarr. & Reginaldo sicuti idem sentiendum esse de Maurino, & Missis, que idem Episcopus imponit Ordinato in Sacris, dicunt mox cap. 4.

§. II. Ostiarius.

1. **E**st Ordo Ecclesiasticus, per quem datur potestas claudendi, aperiendi & custodiendi Ecclesiam.

2. Ejus materia remota, sunt claves Ecclesiae, Proxima est porrectio, seu traditio clavium. Forma sunt illa Episcopi verba. *Sic age, quasi rationem Deo redditurus pro his rebus, quae his clavibus includuntur.* Adduntur tanquam ceremonie, aperire, & claudere portas ejusdem Ecclesiae, & illi tradi campanulam, seu funiculum, quo ea ligatur, quibus ostenditur exercitium Ordinis, quem suscepunt.

3. Ostiarii munus est; secundum Leand. de Ord. d. 2, quast. 10. ex March. loco citato tract. 2. p. 2. cap. 3. aperire & admittere, custodire Ecclesiam, advocate, & admittere dignos, indignos excludendo, Campanas pulsare (explicat Gaspar Hirtius. de Ordin. differ. 5. id intelligi, tempore sacrificii) supellecitem Sacram custodire, denique aperire librum ei, qui est predicatorus; quod tamen ultimum in usu certe non est. Lege Gaspar. Hirt. lib.

§. III. Lectoratus.

1. **E**st Ordo Ecclesiasticus, quo conceditur potestas Prophetias, & scripturas legendi in Ecclesia.

2. Ejus materia remota est liber continens Sacras Lectiones, id est Epistolam, & Prophetias. Proxima est ejusdem libri traditio, Forma. *Accipe, & esto verbi Dei realiter, habiturus, si fideliter, & viriliter officium tuum impleveris, parvum cum iis, qui verbum Dei ab initio bene ministeraverunt.*

3. Munus ergo Lectoris est legere predicas Prophetias, & Sacras scripturas, etiam Evangelium, sed extra Missam, nam in hac, est officium respectivè subdiaconi, & Diaconi. Item ejusdem Lectori est munus Cathecumenis baptizandis fidei rudimenta trahere; Olim panes, & fructus novos Lector benedicebat, minori tamen solemnitate, quam ea, quae convenit ordinatus in Sacris, ut notat Gaspar. Hirt. loco citato, verum hodie id abrogatum esse; Marchinus de Ord. tr. 2. part. 3; cap. 3. testatur.

§. IV. Exorcistatus.

1. **E**st Ordo Ecclesiasticus conferens potestatem imponendi manus super Energumenos, legende Exorcismo, ad Damones fugandos.

2. Materia ejus remota est liber Exorcismorum, Proxima ejusdem libri traditio, Forma. *Accipe, & commenda memoria, & habere potestatem imponendi manus super Energumenos sive Baptizatos sive Catechumenos.*

3. Ejus ergo officium est manus imponere super Energumenos, atque exorcismos legere; Olim Exorcista edicebat Populo, ut, qui non communicabant, darent locum alii communicantibus, & aquam, qua in ministerio Baptismi usus erat Baptizans, infundebat; sed hodie haec, ipso non usu, abrogata esse, idem ibidem notat Marchinus.

§. V. Acolyhatatus.

1. **E**st Ordo Ecclesiasticus, quo datur potestas accendi lumen, cereumque accensum transferendi ad altare, porrigit Subdiaconi Vreculos, pro Sacro ministerio.

2. Materia remota hujus Ordinis est duplex, altera est candelabrum cum cerco extindo, altera, sunt Vreculos vacui. Horum traditio est materia proxima. Notatque Bonacina de Sacram. Ord. quast. viii. part. 3. num. 6.

I 3 cit.

CAPUT II.

De Materia, Forma, & Officiis primae Tonsure, & Minorum Ordinum.

§. I. Prima Tonsura.

1. **E**st deputatio ad canendum in Choro seu Ecclesia, & ad ejusdem obsequium.

2. Conferunt ab Episcopo per abscissionem capillorum, loco materie, & per haec verba, loco formae, ab eodem Episcopo, & simul ab ordinando pronuntiata, *Dominus pars hereditatis mea, & pars mea Deus in aeternum.*

Dico (loco materie, loco formae) cum enim prima Tonsura Ordo non sit, vera materia, formaque non indiger: nam propterea, his omisssis, validè quis (teste March. de Ord. tr. 2. p. 1. cap. 11.) deputaret ad obsequium, si quoquecumque alio modo, ipso consentiente, ad ea addiceretur ab Episcopo.

3. Officium primae Tonsura est, deputare Fidelem ad canendum in Ecclesia, ob quam rationem vocatur is Psalmista, & ei imponitur, ut semel reciter septem Psalmos Poenitentiales cum Litaniis, & Precibus consequentibus. Destinatur item per ipsam Fidelis ad obsequium, & famulatum Ecclesiae, unde sit capax beneficiorum Ecclesiasticorum, & aptus ad Ordines sequentes.

4. Ut autem id hac occasione dicam, adverte, prædictas Orationes imponit ab Episcopo, tum tonsurato, tum culibet ordinato in Minoribus, & quidem semel, etiam si reeperit simul dictam Tonsuram, & quatuor Pars III.

cit. Hen. Filliue. & communiter satis esse si unus Vrco-
lus tangatur ab ordinando: Forma item duplex est Altera.
*Accipe Ceroferarium cum Cero, ut feras, et ad ac-
cendenda Ecclesia lumina mancipari in nomine Domini.*
Altera. *Accipe Vrcoulos, ad ffigerendum vinum, &
aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi, in nomine
Domini.*

3. Circa quæ, triplex est sententia, aliæ ut Bon Rich. Angel. aliquid apud Leand. de Ord. quæst. 17. affirmant priorem, aliæ ut S. Thom. Val. Gran Bonac. aliquid apud Leand. citatum, posteriorem, aliæ denique Aversa de Ordin. quæst. 2. f. 4. utramque simile esse materiam, & formam adequatam hujus Ordinis, & per ipsas imprimi characterem. Omnes probabiliter.

4. Officium erga Acolythus est præparare lumina ad Sacra:ficium, Cereum, ubi est legendum Evangelium, ferre Diacono, & Subdiacono inservire, (ham indè dicitur Acolythus, latine pedissequus) Aquam, & vinum in Vrccolis ministrare, eodemque vino, & aqua plenos eidem Subdiacono portare.

5. Acolythum, immo, & ceteros quoconque Ordine, quamvis Minoris, insignitos, immo & solum tonsuratos posse licite tangere vasa sacra, sed in quibus non sit Sacramentum Eucaristiae, teste G. Hurt, de Ord. diff. 14. & plur. apud eundem Leand. docuimus. In opere de Sacra Missa lib. 1. cap. 2. §. 1. num. 9.

§. V I. *Aliquot quæstiuncula de Initiais Tonsura,
& Minoribus.*

*An HI , CVM INITIANTVR OBLIGENTVR
Sacram Euch. r. siam sumere , & quid de Aliis.*

1. **P**rima Tonsura, & Minoribus initiati, eo die, quo
initiantur, obligaturne, Sacram Communionem
suscipere, & per hanc occasionem, quid de aliis in Sa-
critis?

2. Respondet tribus dictis. Dico, Primo, Tonfura & Minoribus initiatis non obligare. Primo, quia non adest Textus ad id obligans. Secundo, quia aliqua Rubrica sic forte disponens, nullum indicat praeceptum, unde solum continet consilium. Tertio, Praxis idem persuaderet, quando feliciter hi ordines conferuntur. A Prando.

3. Dico, Secundò, Idem affirmari debere de Subdiaconatu, & Diaconatu propter duas priores rationes proxime dictas; semper supponendo, non esse alicubi peculiare præceptum.

4. Dico. Tertiò, Sacerdotio initiatus omnino sub pœna culpa mortalis communicare debere, (teste Quint. de Ord. sing. 17. n. 2.) quia debent participare de suo sacrificio.

*AN PECCET QVIS, SI INITIATVR TONSURA,
& Minoribus, sine intentione ascendendi ad alios Ordines. Et quid de Episcopo, si, id sciens, illum inisit,
5. Neutrum peccare mortaliter, puto, cum Sanch. lib. 7. marv. d. 3 l. p. 16. Coninch. Layman. G. Hurt. Bon. aliis
que ap. Leand. de Ordin. d. 7 q. 9. & 10. quia nulla gravis
deordinationis in hoc apparet, nec grave praeciput;
Non ita in eo, qui Religionem ingreditur animo non
perseverandi, quia hic decipit Religionem, dum aliter
eius expensis contra ejusdem Religionis voluntatem,
Legi Coninch. de Ord. d. 20 n. 105.*

6. Dices. At Tridentinum *scilicet* 25. c. 4. de *Res.* prohibet llos prima Tonsura ordinari, de quibus probabilis conjectura non sit, eos, non *sacerdotalis* iudicii fugienda fraude, sed ut Deo serviant, hoc vita*े* genus elegisse.

Respondeo. Tridentinum loquitur de initiatu ex intentione fugiendi iudicium sæculare, non autem de intentione non ascendendi ad alios ordines.

7. Quod si quæras, an is, qui contra Tridentinum initatus ex intentione fugiendi dictum iudicium peccat mortaliter? Respondeo. esse duas sententias. Navarrus.

portante: Respondí, que duas tentativas, Navarro,

Barbosa, March. Molfes, aliquie cum Leand. i.e. f. cal.
putant peccare mortaliter. Sanc. L. & G. Hutt. Coss.
Diana, Layman, Bonac. ap. Leand. i.e. cum aliis
taliter non peccare.

8. Hanc posteriorem sequor; quia, nec Tridentum imponit praeceptum grave, nec gravem iniuriam, cum ejusmodi intentione ordinatur; irrogat, vel fixa, vel potestari saeculari; quilibet enim virginalis, libertate, in eligendo vita statu, et hoc deinde permissus sequatur exemptio a saecularibus, & hoc licet natus ad statum altiorum nolit ascendere.

poter effugere veniale, si sciens ad illud cooperante
10. Notabile demum est illud, quod docet Lumen
nimurum, Rectores Academiarum sine vestitu dia-
conis, confessoris, confiteantur, et non
asumere Minoris Ordines, absque intentione gen-
nandi in Clericatu, sed solum ut sit, possumus
res Ecclesiasticos regere. Quia Doctrina offendit, quia
adesse iustam causam, unde, ne venialiter quidam po-
cetur.

*AN PECCET VR, QVI MINORIBVS INITIAT
ob solam spem Beneficium Ecclesiasticum consuad*

11. Marchinus de *Ord. grat.* 1. p. 8. c. 1. n. 12. ad quæstionem sic responderet. Si dicta spes sit cuiusdam finalis, & primaria, mortaliter peccabunt, sicut si sit secundaria, & impulsiva. Quæ doctrina contradicitur, potest ex Divo Thoma 2. 2. 1. 8. art. 1. docetur, per Episcopatum ob divitias (intelligendis enim principaliter) esse mortale.

12. Profecto, si id, ita absolute dictum verum est,
vñ Sacerdotibus, vñ Clericis, vñ Fidelibus. Quoniam
que enim est, qui ob finem habendi temporaliis
ritualia non moveatur?

13. Naviter igitur intelligendum est, quid si hinc
movere a luero, vel simili spe temporali, ranguinis
sue causa principali, ita ut mortalius teneat precia.
Cetero est, cum quis ita moveret ab hoc fine hunc
ita spiritualia ad illud ordinat, ut velite legi de
gravi negligere, dummodo eo loco portaret. Hanc
profectio intentionem, si vel Clericus, vel Episcopus
habet in sua Ordinatione, peccate mortaliter, prout
dubium, deque hac loquitur Sanctus Thomas.

AN INITIATVS TONSURA, VEL MINORINI
peccet, si sine villa causa vxorēm ducat, & a Chri-
tianis discedat.

14. Quamvis aliqui, ut Th. Azor Silv. aliisque sp. de O. d. d. 7. 9. 13. nullam hic agnoscunt culpam, tamen desse veniale mihi probable est, cum Sanct. Ioh. d. 13. 1. n. 7. quia ejusmodi clericis videtur recompensari, quem in ipsa receptione Tonsuræ videntur negligenter Ecclesiæ, aliquo tandem modo, pronifi. Non ergo hanc culpam ego duco ex capite inconstantia, non enim fortasse non attingeret culpam, cum fit fulsum, sed causa maioriæ boni in simili diximus h. 3. in De-

CAPUT II.

De Subdiaconatu.

§. I. Quid ille sit, qua materia, & forma constat,
& quod ~~g~~esus Officium.

1. **S**ubdiaconatus est Ord^o sacer Ecclesiasticus, quo datur potestas assistendi in altari Presbitero sacrificanti, ministrando ei Calicem cum vino, & patenam cum Hostia, & item potestas legendi Epistolam in Missa.

2. **M**ateria, & forma est duplex. Altera, est Calix cum Patena sine vino, & Hostia, quae est materia remota, nam proxime est ejusdem porrectio cum hac forma ex verbis monitoris composita potius, quam ex imperativis. *Videte cujus ministerium vobis traditur, ideo vos admono ut ita vos exhibeatis, quod Deo placere possitis.* Ita post accuratam considerationem se invenisse, afferit Vasquez tom. 3. in 3. p. d. 2. 3. c. 5. 2. cum plausu suorum Auditorum; nam sic, ait, constabit hoc Sacramentum, more ceterorum rebus, & verbis, & non est cum molestia querendum, cur hic Ordo conferatur sine forma verborum? Altera materia remota, est liber: proxima, ejus porrectio: forma hujusmodi. *Accipite librum Epistolam, & habete potestatem legendi in Ecclesia Sancta Dei tam pro Vivi, quam pro Defunctis, in nomine Patris, & Fili, & Spiritus Sancti.*

3. Ex his materiis, & formis nonnulli sentiunt ut Vasquez, Coninch, Marc. apud Leand. de Ord. d. 3. q. 14. Castrop. de Ord. d. 2. p. 1. cap. 6. vocans id commune & certum, conferri Subdiaconatum per priorem. Alii vero ut Medin. Filliuc. Aversa. G. Hurt. aliquid ap. Leand. citatum, per priorem simul, & vnitim cum posteriore. Id quod, & an duplex Character partialis imprimitur? & duplex constitutus gratia, an potius unus, & una? similesque quæstiones, quæ ad proximam faciunt, Doctores citati prosequuntur.

4. **M**unera Subdiaconi, id est Subministri Sacerdotis, his verbis numerantur in Pontificali. Subdiaconus debet,

I. Aquam ad ministerium altaris preparare.

II. Diacono ministrare.

III. Pallas altaris, & corporalia abluere (de hoc omnino vide in cap. 2. §. 1. num. 5. in nostro Opus. de Sac. Miss.)

IV. Calicem, & Patenam in usum Sacrificii eidem offerre.

V. Panem consecrandum pro populo in altari pone-re. Hæc in Pontificali, quibus in aliis Rubricis adi-
ditur,

V. Crucem in supplicationibus gestare.

VI. Epistolam in Missa solenni canere.

VII. Denique Subdiaconus ad mulierum januam, sive Diaconus ad januam virorum, domum iij templi ingrediebantur, antiquitus, Ap. Clem. Rom. 1. 8. conf. c. 11. alias 15. ad sexus distinguendos, assiduebant.

5. Hæc sunt Subdiaconi munera, quibus adde obliga-tiones duas, quæ sub mortali in susceptione sui Ordinis contrahit, puta Castitatem servandi, & horas Canonicas perolvendi.

6. Denique tria aduerte. Primo porrectiōnem, seu tra-ditionem prædictam quæ est materia proxima Subdiaconatus, ut etiam similem traditionem in Diaconatu, & Sacerdotio, debere, sub pena nullitatis Ordinis, fieri ab Episcopo ordinante: quæ tamen invaliditas non ita clare apparet in Minoribus Ordinibus, nam olim ab alio quam ab Episcopo, hoc est ab Archidiacono tradiebatur Acolyti materia, ut notavit Vasquez, loc. cit. dis-put. 2. 37. cap. 2. num. 23. ap. Au. quæst. 2. de Ordinat. init. f. 2. Secundo formam priorem Subdiaconatus dictam num. 2. solum esse illa verba: (Videte cujus ministerium vobis traditur) cetera enim videtur solum ad

I. adhuc

cal. cap. 11. n. 2. sed ex capite dictæ infidelitatis in te non potabiliter gravi.

15. Hunc autem Clericum si beneficio gaudeat, vel Ecclesiastica penione, illis privati, statim ipso jure, ini-
to valide intramitio, ne te queso prætereat. Lege San-
chez 1. 7. de mai. diff. 4. 4. n. 5. Castrop. de Ord. d. 2. v. p. 17.
n. 15. Laym. lib. 4. tr. 2. cap. 14. n. 2.

AN TONSURA INITIATVS, SIVE SIMPLEX
Clericus, sive Beneficiarius peccet, si Tonsuram, quam
Clericam appellamus, non deferat.

Idem per occasionem querimus de Initio in Sacris;
Et quid de vestibus Clericalibus?

16. **T**riplex est, quoad Clericam, sententia. Prima, do-
cet (eum Panorm. S. Aug. Tab. Arm. Sylvest. Baf. Soto
apud March. de Ord. trah. 2. p. 1. cap. 6.) omnes Clericos
peccare mortaliter, si Clericam ferre negligant per tem-
pus notabile. Secunda sat is communis (cum Vasquez. tom. 3.
in 3. p. d. 2. 30. cap. 8. G. Hurt. de Ord. diff. v. 1. Sanch. in
conf. 7. c. 1. d. 4. 9. Leand. d. 13. de Ord. q. 3. 4. & 3. 5. afferit)
non omnes, sed clerici Beneficiarii, & constitutio in sa-
cra. Tertia contendit, cum March. loc. cit. trah. 2. p. 1. c. 6.
Castrop. de Ord. d. 2. v. p. 18. n. 2. Caer. aliquid apud Dian.
p. 3. al. 4. ref. 18. 3. nullos peccare mortaliter, nisi ad
tempore, contumacia, & contemptus.

17. Hinc tertia sententia ego adhæreo libentius.
Ratio est, quia consideratis diligenter, expensum si-
gulis textibus allatis à contrarium sentientibus, nullum
inveni, qui præceptum, saltem grave, contineret, quam
diligenter considerationem hinc inferre animus fuit,
veum, quia post meum in expendendo laborem impen-
sum (sincerè enuntio, me non mentiri) incidi in Mar-
chion loc. cit. apud quem legi, meam diligentiam ab ipso
falsa prævantem, idea iudicio, satis, superque eis, si te ad
illam, Lector benigne, remittam.

18. **E**xcepit autem contemptum, &c. quod ex Caetano
sic diferte notavit Layman. lib. 5. trah. 9. cap. 12. num. 2.
his verbis, in quibus statuitur etiam de vestibus, & com-
prehenduntur item initiati in Sacris. Sylvest. Armilla,
Vasquez ait, non esse mortale, Clericum Beneficiatum,
vel constitutum in sacris non ferentem Tonsuram, aut ha-
bitum Clericalem (Ecclæa contumacia, & contemptu) nisi
necessarii excessus fiat ultra modum consuetum: Et hoc pla-
ctum, non esse mortale, se spe latissimantiis persona,
longioriitate temporis, &c. Clericis Tonsura, & habi-
tus negligenter repugnat honestate, & bono exem-
plo Clericorum, cuius gratia talis habitus legi Ecclesiasti-
ci precipitur. Sin vero ex iusta causa, vel ad tempus bre-
ve, sive honestatis detrimento, habitus deponatur, nulla om-
nino culpa est. Specienda etiam est cuiuscunq; Diæcessis
confutatio. Hæc Layman. quæ quæ iidem verbis, ap-
probavit Castropalus loco citat.

19. Nec dissimilis est Trullench. l. 6. de Ord. cap. vñ.
d. 35. num. 6. cuius verba exscribere non erit inutile, quæ
explicant prædictam Layman, & Caetani doctrinam;
Sic enim ait, Caetanus docet, Initiatum non gestantem
habitum Clericalem, & Tonsuram apertam, tunc peccare
mortaliter, quando adest temeritas, contumacia, & contem-
pus, cuius sententia sustinere posset, si adest aliquod si-
gnum, quo appareret Clericus, quod tanquam probabile ad-
missum. Ledesma, & Villalobos: Secus tamen si nullum
fignum Clericatus appareat, ut si habitum Laicalem, &
non sine coronæ deferret. Ideo, & bene prædicti Villalo-
bos, & Ledesma concludunt, Clericum Initiatum, tunc so-
lum non peccare mortaliter, cum ita defert habitum ut
videatur non Clericus. Excuse semper necessitatem iustam,
qualis esset paupertas, vel fuga inimici, parvitate item
temporis ob aliquam congruentiam, &c. Hæc ex Trull.
Addo ego Barb. & G. Hurt. l. c. & Vasq. l. c. cap. 2.

adhortationem pertinere. Legge Vasq. citatum dicto n.2.

Tertio, in secunda forma invocationem Sanctissimæ Trinitatis non esse de necessitate Sacramenti, lege Bonac. de Sacram. d.8. q. vn. part. 3. num. 14. Cum autem dicatur (videre) in plurali, rationem à Theologis scholasticis perito.

§. II. Quæstiones aliquot circa materiam
Subdiaconatus.

S I T R A D A T V R C A L I X S I N E
Patena, vel contra, validæ se est ordinatio?

1. **V**alidam esse putat Sylpester, Ord. 2. q. 11. fine, invalidam Marchinus, de Ord. v. 2. p. 6. cap. 1. d. 1. & Leander, de Ord. d. 3. quæst. 15. quia Concilia semper virumque exprimunt. Et ratio ipsa dictat, ut virumque tradatur, sicut ad vtramque partem Sacrificii, nimirum Corporis, & Sanguinis Christi, illa traditio refertur, certè hoc posterius saltem in præcepto, ut tunc, & meliori rationi inpixum, erit sustinendum, idque satis confirmabitur ex dicendi de Sacerdotio mox, cap. 5. n. 9. vbi dubiam punctionem ordinacionem Sacerdotis, si portigatus sola Hostia, vel solus Calix.

AN IN SVB DIA CONATV CALIX,
& Patena non consecrata sufficiant ad valorem
Ordinis, vt item in Sacerdotio?

2. Sufficere docet Bonacina, de Sacr. d. 8. quæst. vn. p. 3. n. 5. Diana, & alii que cum Leand. d. 3. de Ord. q. 16. quia nullo iure præcipitur, illa debere ad hunc effectum esse consecrata. Non sufficere contendit Castropalaus: de Ord. d. vn. part. 4. n. 15. quia, per hoc non consecrata, nequaquam significatur, tangentem ea via deputari ad rem sacram Sacrificii, & quia sicut postea dicit esse materia aptam quodlibet valcum, ligneum, coriaceum, argillaceum.

Denique March. de Ord. p. 6. c. 1. d. 1. n. 3. Bonac. sententiam post factum tolerat, non vero ante, quia Calix non consecratus non est Calix in iure Canonico.

3. Evidem altero, Primo, Marchini dictum (cum sit de valore Ordinationis, ut ratio ab ipso allata clare demonstrat) sustinet non posse; quando enim ante ordinationem inepita est materia, est item postea, & è contra. Si enim inquam valet illud axioma juris. Quod ab inicio invalidum est, trahi temporis non convalebit, certe valet in administratione Sacramentorum, in quibus, ut omnes scimus, & alibi nos explicimus, retroactio, & fictio juris locum habere nequaquam potest.

4. Altero Secundo, Bonac. sententiam esse probabilem; & loquendo de Sacerdotio, nihilo certam. Ratio est, quia materia propria Sacerdotii est Hostia, & Vinum, quia etiam si datur in manus ipsas ordinandi, sufficientissima sunt ad Valorem Ordinis, cum solum propter congruentiam tradantur in Calice, & Patena, ut ex Vasq. aliisque dicemus infra c. 4. s. 3. n. 5. Ergo patrum nocebit, si deficiunt Galix, & Patena consecrata, cum solum ad summum esset perinde, ac si Patena ipsa, & Calix deficerent, modo ex alia parte adhuc contraetus moralis, qui sufficiens potest adesse, sicut adesse ibidem n. 7. dicemus, si vero Calix, & Patena cooperata sint, vel in disco, aut atra portatili materia consecranda tradatur, & per velum, vel per aram tangatur. Atque ex his patet responsio ad rationes Castropalai.

Pro Subdiaconatu sufficit ratio allata n. 2.

AN IN SVB DIA CONATV, VT ETIAM
in ceteris Ordinibus, & presertim in Sacerdotio, sit de
necessitate valoris Sacramenti, contingere physicæ materiam, an potius sufficiat porrectio facta ab Episcopo
cum acceptatione Ordinandi?

6. Id querimus in Ecclesia Latina: nam in Ecclesia

Græca non solum Subdiaconatum, verum etiam De-
natum, & Sacerdotium, & Episcopatum conferunt
impositionem, nullus ignorat. Negat nimirum
diversitatem, quia Christus Dominus invenit rem
& formas hujus Sacramenti Ordinis, non cum
moda determinatione, sed reliqui aliqua determina-
tione Ecclesiæ; Institutum enim veluti in genere se-
pus per aliquod manuum signum, seu excommunicatione
communicaret ordinando postulat; quia a statu
signum esset, voluit, ut Ecclesia decerneret, q.
Græcis determinata fuit extensio manuum signum
nandi caput ab ipsis vocata Chirotonia, id est manu
impositio; in Latinis autem fuit extensio episcopale
nus, quia porrigitur, seu tradatur ordinando
dicta instrumenta: Et quidem, loquendo de Ordine
Sacerdotum, Subdiacono porrigitur Patena, & Calix, & Hostia,
& Hostia, Sacerdoti autem eadem Patena, & Calix
sed eum Vino, & Hostia; nam Episcopatus, etiam in
tinis, conferunt per manum impositionem, & Diocesis
tus etiam per eandem impositionem conferunt
tanquam per materia inadæquata, ut mos dicitur.
Hunc explicandi modum, post accuratam considera-
tionem, video inter ceteros modos, ab aliis exponi
esse expeditionem, qui quidem modi poterunt legi
Doctores latevit Del. d. 1. de Sacr. scilicet March. de
tracl. 2. part. 7. cap. 2. n. 9. Aversi de Ord. q. 1. scilicet March.
de Ord. Aliisque ab ipsis citati.

6. Plures ergo Doctores ut Caetanus Scor. Vafp. Laym. Hurt. alii que apud Leand. de Ord. diff. 1. & Averf. 1. mox citant, non requirunt consecrationem
& realem, ut necessarium ad valorem habent. Us
num; satis enim esse putant, si adit consecrationem
id est ut ordinandus aliquo gestu corporis, & genit
ne manus significet, se illa instrumenta, vel instrumenta
quæ offert, seu porrigit Episcopus, acceptat. Vnde
plures ut Caet. se retractans apud Leand. de Ord. diff.
in confess. lib. 7. disputat. 1. dub. 2. Cominch. disputat.
dubitar. 7. March. de Ordin. part. 5. num. 22. Aversi de
Ord. scilicet 2. Aliisque ad prædictos, requirunt omni
no, ut essentiam, propterea, necessarium, & conu
physicum, & reale. Conflicetas rationes utrius
parte allatum, nimirum obvius est apud citatos, non pro
pterea à me, qui solam præmix promovo, eis omnia
omittendus.

7. Illud deserte pronuncio. Quamvis vitæ fami
lia sit probabilis, nihilominus in præcepto, ita subter
bere physicum contactum ut, si qui solum mox
tigit, se iterum sub conditione ordinandus, & non
abstineret debeat ab exercitio Ordinis, presertim Sac
dotii. Rato hujus monitionis, quam facit Hunc
Ord. diff. 1. 5. licet prioris opinionis se datur, et quod
ritus rigor, quois Ecclesia Latina conuictus physi
præcipit, & sollicito tanta, que is physicus con
in eadem Ecclesia servatur, ostendit illam esse necess
arium ad valorem.

8. Hinc Sacerdos sine physico contactu non con
fessiones Fidelium excipere non posset, nec accepta
pendia pro Missis, nec redditus Beneficii Sacerdotii
quia nemo extra casum necessitatis, vult Absolucionem
recipere, vel obligationem Sacrifice habere ab eo
cum ejusmodi dubitatione initatus fuit, nec eadem po
rigere pinguis redditus Beneficiorum, &c.

9. Dixi (presertim Sacerdoti) quia in Sacerdotio
grave periculum nullitatis Sacrifici, & Confessio
damnique Peccatorum, nam propterea præter Sac
dotium non puto necessariam in aliis Ordinibus pro
Etiam iterationem promotoris.

10. Inquires, prædictus contactus physicus de
fieri simul physicæ cum prolatione formæ?

Respondeo satis esse cum Leand. disputat. 1. de Sacr.
gener. question. 16. alios citans simul moraliter, illi
sive paulo post, sive paulo ante, ita tamen, ut ob
stantia sit valde exigua; nam verum moraliter esse
poterit, quod dum Episcopus proficeret formam ordinandi

tangat. Addit De Lugo in resp. moral. lib. 1. dub. 33. cum, qui non tergit Calicem, & Patenam, dum actu forma preferebatur, sed modo dicto, paulo post, posse quidem ad me: jorem animi sui querem sub conditione renitari, sed non esse necessarium. Quae doctrina ostendit, valde ipsi certam esse responsionem nostram, nec solum probabilem. Aliqua alia questio[n]es, ad prædictam materiam, & formam subdiaconi facientes, habebis in cap. 4. §. 3. 6. 7. & 8. in simili, cum de Sacerdotio.

§. III. *Quæstiones aliquot circa obligationem Subdiaconi de servanda Castitate.*

1. **D**vas obligationes Subdiaconum subire in sui ordinem diximus §. 1. Castritatem scilicet custodiendi, & horas Canonicas recitandi, quibus potest addi- tari, id est, & patrimonium aptum, ad se alendum pos- sidenti, de quibus necesse habemus (initium sumendo a prima) separatum h[ab]e[re] disputare.

PRIMA OBLIGATIO,

Custodiendi Castitatem.

1. Et quidem, Prima quæstio, quod Castritatem, ea. An ad illam teneatur Subdiaconus (idem dic de carnis constitutis in Sacris) ex voto, quod dum ordinatur, fave explicite emittat, fave implicite, id. in vult ordinari eo modo & cum iis oneribus, que Subdiaconatu affixit Ecclesia, affixit autem Ecclesia obligationem, ut votum Castritatis ipse ordinandus emitteret, An potius teneatur non ex dicto voto, sed immediatè ex præcepto ejusdem Ecclesie, quatenus scilicet Ecclesia præcepit, ut Subdiaconus a veneris abstineret; sic enim etiam expressè ordinandus Castritatem vovet, adhuc obligabitur ex præcepto, sicut Fideles, etiam si non vovet Sacro interesse dicto, adhuc tenentur ex præcepto Ecclesiastico.

2. Valde autem h[ab]e[re] notandum est, huic obligationi servanda Castritati quam habet ordinatus in Sacris, esse annexum impedimentum dirimens matrimonium, hoc est invalidum constitutum in Sacris contrahere matrimonium, si forte illud attenter: id quod de fide est, cum sit i Conclio Tridentino, eff. 24. canon. 9. definitum, cuius verba mox ponemus n. 8.

3. Potius quod obligationem servandæ Castritatis triplex est sententia. Alii ut Sanch. lib. 7. de matrim. disp. 27. num. 10. V. q. in 3. part. disp. 248. Pont. lib. 7. de matrim. cap. 27. March. de Ord. tract. 2. p. 6. c. 8. Suar. de Relig. tom. 3. lib. 6. cap. 17. assertunt teneri ex votos. Alii ut Val. Sot. Pad. lib. 1. quos sequuntur Aver. quæst. 4. secl. 7. v. *Præf. Ord.* et Præcepto. Alii ut Coninch. d. 20. dub. 1. 3. Rebell. lib. 3. de matrim. quæst. 10. Hurtad. de Ord. diff. 26. Archid. lib. 17. concord. cap. 40. ex vitroque, & quidem omnes magna autoritatis Doctores, iisque non vulgaribus annixi rationibus, vnde & omnibus est merito concedenda probabilitas.

5. Verum, quia non pauci ex his Doctribus confundunt obligationem servanda Castritatis cum obligatione non dicendæ vxoris sub impedimento dicto nullitatis, cuncti fuerint admittere obligationem Præcepti, vbi tantummodo est votum. Explico clarius, dum meam sententiam profero.

6. Ego enim sustineo, obligationem servandæ Castritatis in constitutis in Sacris immediatè esse ex Voto, (fave implicito, fave explicito, eo modo, quo explicui n. 1.) At impedimentum explicatum num. 3. quo iudicemur, dirimens matrimonium, esse immediatè Ecclesiæ Præcepto.

7. Prior pars probatur, Primo, quia in aliquibus voto textibus apud prædictos Auctores, obligatio ad Castritatem in ordinato in Sacris, vocatur Votum. Secundo, quia in aliis Textibus præcipit, ut nullus Subdiaconatum promoveatur, nisi prius se castè vivatur promittat.

Tertio, quia omnes fatentur, ut alibi nos lib. 2. merhi. Confess. c. 7. §. 1. n. 4. in edit. Panor. ann. 1641. diximus, & potest videri signata apud Verricelli tral. 4. quæst. mor. 5. num. 2. Sacerdotem peccare sacrilegè, si merè intenè admittat delectationes Veneras, cum teneatur ad servandam omnem sodam Castritatem. Ergo futeri etiam omnes debent, eum teneri ex Voto, & non ex Præcepto Ecclesie. Pater consequentia, quia Ecclesia non præcipit merè interiora, ut, nec iudicat de internis, ut omnes scimus.

8. Posterior pars, quod impedimentum dirimens matrimonium immediatè in iisdem sit ex Ecclesiæ Præcepto, probatur, Primo ex Tridentino eff. 24. can. 9. in iis verbis. *Qm dixerit Clericos in Sacris constitutus, vel Regulares solemniter Castritatem professos, posse marimonium contrahere contrariisque validum esse, non obstante lege Ecclesiastica, vel voto, anathema sit.* Hæc Tridentinum, quod, si bene expendatur, duo decernit, Primo, non posse licet prædictos contrahere matrimonium, quia obstat votum. Secundo, invalidè contrahere, quia obstat lex Ecclesiastica.

Probatur secundo, quia Votum ex se, in quantum dicit promissionem Deo factam, non irritat matrimonium, ut patet ex Voto Castratis simplici, quo, quod promissionem Deo factam, omnino convenit cum Voto Castritatis solemnis: Rursum Ordo Sacer ex se, nec matrimonium irritat, ut patet in Græcis, ego quandoquidem apud Latinos, tum Sacer Ordo, tum Vorum Professorum illud irritat, nonnulli ex lege Ecclesiastica provenire immediatè potest.

Probatur tertio, quia multi Sacri Textus apud prædictos Doctores allati semper ita iubent ordinatis in sacris servare Castritatem, ut addant relationem ad irritationem matrimonii, quasi dicat Ecclesia. Advertite, quod sacre velut ordinationi ego coniungo matrimonium irritacionem.

9. Ex dicti, sit in Primo, ut si quis ordinetur Ordine Sacro cum expressa intentione nolendi vovere Castritatem, cum hic verè non vovere, quia Votum debet ex propria voluntate profici, voto non teneatur, at, si matrimonium init, nulliter ineat, quia ejusmodi irritatio matrimonii non d[icitur]pendet à voluntate propria, sed à lege Ecclesiastica sicuti, si mens frater duxit vxorem Bertam, ego non affinis cum ipsa Berta, affinitate dirimente matrimonium, quod forte attenter cum ipsa post mortem mei fratris; sio inquam affinis, etiam lego nolle; quia impedimentum hoc non dependet à mea voluntate, sed à lege Ecclesiastica.

10. Adverte autem hunc, qui scienter Sacros Ordines suscipit, & Castritatem vovere non vult, non tantum pecare (sunt verba Hurtadi de Ord. diff. 26. pro tunc, quando, ordinatur, non vovendo sed etiam pro tempore sequenti, quoque, aut explicitè, aut implicitè vovere, quia ad eam tunc tenuerit, tanquam ad aliquod annexum statu, quem suscipit). Hæc Hurtadus. Et sane prædictus nolens vovere nimis temere decipit Ecclesiam in re gravi, quæ nunquam ad Ordines ipsum admitteret, si ejusmodi in eo dispositionem cognosceret.

11. Dixi (scienter) nam si suscipiter Ordinem Sacrum prorsus inculpat nesciens aliquid de voto, nec de eo, quod faciunt alii, tunc esset ordinatus, & sine præcato non emisisset votum: at irritum esset ejus matrimonium, quod forte contraheret, quia iam habet Ordinem, cui adnexa est ab Ecclesia irritatio. Votum autem, quod tunc per ignorantiam non emisit, debet deinde emittere ut dictum est, cum primum eam ignorantiam depositat, si velut ut Ordinibus suscepit; Vel, si nolit ut ordinibus petat dispensationem, à Pontifice, quam tamen Pontifex difficulter concedet, quia difficillime patet hodie, in tanta harum rerum peritia, inculpant tuam ignorantiam probare.

12. Dixi iterum (quis Sacros Ordines suscipit) nam si quis adiut non haberet intentionem suscipiendi Ordines, Ordines non suscipret, quia nemo validè suscipit

Sacra

Sacra menta, nisi ea suscipere intendant. Vnde, quia hio
verè Ordines non haberet, nec ad servandam Castitatem,
nec ad alia onera Ordinis Sacri tene reteret, neque labo-
raret impeditum dirimenter matrimonium; solum pec-
cabit sacrilegio propter defec tum illius intentionis, ut ex
se patet.

13. Ex iisdem supradictis fieret, Secundo, ut si quis
injuncto meu, vel vi coactus subseiperit Ordinem Sa-
cram, teneretur Voto, quia *lib.1.in decal.c.2.§.5.* dictum
est metus ex se non tollit voluntarium. Dixa ramen
tenebatur nam ceterum, quia vota ex injusto timore ex-
torta irrita nunc esse ex lege saltem Ecclesiae notavi,
lib.1.in decal.c.2.§.8.n.3. ideo hodie non tenetur. Quo-
niam vero id eadem Ecclesia inquam invalidavi (&
ne potest) receptionem Sacramenti factam ex timore,
idecirco is ita ordinatus contrahit impedimentum diti-
mens subsequens matrimonium, quod impedimentum
Ordini Sacro eadem Ecclesia connexuit, quodque dis-
pensari poterit a Summo Pontifice, quia idem metus dat
justam causam dispensandi.

Ita post maturiorem considerationem puto, tenendum
quamvis loc. cit. lib. 1. in decal. o. 2. §. 8. n. 4. sequendo aliam
opinione dixerim, initiatum ex meo valide, & licet
matrimonio posse contrahere, quod certe est probabi-
le, quia probabile est, Ecclesiam conjunxitse impedimen-
tum dirimens matrimonium soli Ordini Sacro suscepio
modo ordinario, & consueto, id est cum cognitione Voti
illi Ordini adnexi, & voluntarie emissi, ut nota Bossius
l. mox cit. a. n. 201. probatque.

14. Dices; Qui ex meū iuſto, ut ibidem diximus, ſolemniter proſeretur, poteſt, approbato meū, valide inire matrimonium, nec ſolum licet: cur ergo non ita is, qui Ordinem Sacrum ex simili meū uſcepit?

Respondeo, Clara est ratio, quia hic, ut modo dixi, verum Ordinem suscipit. Vnde, &c contrahit id, quod Ordini est adnexum: at ille, cum vere non sit professus, nullam obligationem adnexam professionis subire potest.

15. Denique fieret Tertio, ut ex vi prædictæ doctrinæ si infans rationis impos ordinaretur, quem in jure, *e. vnic.* de *Cl.* per *salutem promoto*, certum est validè, id est illicitè, ordinari in *Sacris* (non vero per aliquos in *Episcopatæ*) quia *Episcopus* ordinatur in *Pastore*, ad quod munus est incapax is, qui ratione caret, ut docet *S. Thomas* aliique cum *Catrop.* *d. vnic.* de *Ord.* *p.7, n.5.* *Lege Leani.* de *Ord.* *d.5, q.8.* que ratio, an convinat, non est otium nunc querere, quæram tamen breviter inferius *e. 5.* *§. 1. n. 12.* si infans, inquam, ordinaretur in *Sacris*, non esset obligatus ad votum servandum, quia infans emittere votum non valet; sed tamen invalidè grandior factus inire matrimonium, quia, cum habeat Ordinem *Sacrum*, habet & impedimentum Ordini *Sacro* adhæscens.

16. Dixi autem, (sicut ex ~~re~~ prædicta doctrina) nam ceterum Ecclesia id voluit limitare in Infantibus, dis- posuitque merito, ut ipsi, adveniente vnu rationis, darent opio, teste Sanch. aliqui communiter apud Math. tr. 2, p. 6. c. 8. diff. 10. Boss. t. 2, moral. p. 3. t. 3. n. 199. ut si velint Ordini stare, stent, ac deinceps obligabuntur ad Castitatem, quia per dictam electionem implicite illam vorvent, si nolint, ducant vxorem, ut liber, sed Sacerdotio non vtrantur.

17. Quid si (ut id hac occasione nontaceam) initietur puer rationis compos, sed nondum pubes, sciens Ordini Sacro annexum esse votum Castitatis.

18. Respondeo Sanchez lib. 7. de matr. d. 30. n. 8. alios
citanis putat, hunc puerum ante decimum sextum aetatis
completum, non teneri ad continentiam post Tridenti-
num, immo ipsi licere vxorem ducere. Ratio est, inquit,
quia Sacer Ordo, qui imbibit Votum Castitatis, perinde
est, ac professio religiosa, sed Tridentinum irritam redi-
dit professionem ante illam aetatem emissam, ergo hoc
Votum.

19. Verum Marchinus *l.c.* cui adde Leand. *de Ord.* *d.13.*
q.7. *Boss.* *l.c.* *n.206.* aliqui putant, teneri ad Castitatem,
ut, & ad horas Canonicas recitandas, quia ex una parte

puer rationis Compos validē se obstringit. Vota. 3.
alia Tridentinum reddit quidem nullas profectio-
emissam ante illam atatem, non vero Votum in Specie
dotio imbibitum. Neque valeat partitas in rebus
dentibus à voluntate Legislatoris, multo megis be-
magna fuit ratio irritandi pro ea pueri sunt protul-
nem religiosam, quæ secum afferit onera immunita-
alia duo Vota Paupertatis, & Obediencia, item di-
ram, rigorem vita, & cœ, quæ non affer Ordine
Lege Pontium lib. 7. mar. c. 29. num. 15. fuit, dicit
opinionem Thomæ Sanchæ sine fundamento. Boſſom l. c. n. 207. afferentem, viramque opinione
probabilem.

§. IV. Secunda obligatio horas Canonicas proficiens
Remissive.

*VBI TAMEN DE NOCTVRNO, ET Miss
ab Episcopo in ipsa Ordinatione imposuit.*

2. Respondeo. Diana, & Bonac. cap. 2. 13. 17. in obli-
gari, purum sub mortali, sed rigore nimis
tam severa obligatio ex nullo capite adesse conve-
nientia, nec ex lute, nec ex perfida; iusla Clem-
entia O&avi edito; in his enim tam gravis praesumptio
legitur. Ita Sanch. l. 7. conf. c. 2. duo 1. 2. 3. & Pet. de
Perf. in de hoc. Can. c. 5. d. 3. n. 10. Bardi in flesb. b
aliique.

3. At haec orationes, & Missæ imponuntur in penitentiam. Ergo, cum sint materia notabilis, obligantur gravissima culpa.

Respondeo. Vnde colligis imponi in Penitentiis quæ semper imponi debet. Supposita culpa ad cuius est, an potius summa probitas ad Ordines præceptum. Dic ergo meritis, imponi in gratiarum actionem, vel simile, ad summum, ut consilium.

§. V. *Tertia obligatio sufficiens Parimonium punitum*
Remissive.

D³ hac obligatione commodiori loco sequitur
Agam paulo inferius c. 5. §. 4.

C A P V T I V .

De Diaconatu.

§. I. *Quia ille sit, & qua ejus, materia, forma, ejus* dicat

1. **E**st Ordo Sacer Ecclesiasticus, quo conferri proxime assistendi Presbitero in ministerio legendique Evangelium in Misa.

Nota illud (*proximè*) per quod maxime omnia
Subdiaconatu.
2. Ejus materia, & forma duplex est: Altera est in
Evangeliorum, ejusdèmque porroè cum his res-
tantquam forma: *Accipe postulatum legendi res-*
tantum, ut in Evangelio, in Natura

in Ecclesia tam pro vivis, quam pro defunctis, in
Dominis.

*sanc*tum* ad robur, & ad resistendum Diu*nus*
bus ejus, in nomine Domini.*

3. Et quidem sicuti in Subdiaconatu, ita h̄c duplex adest opinio. Nonnulli enim, ut Vafq. Sotus, Val. Regin, apud Leand. de Ordin. d. 3. qn. 12. G. Hurt. de Ordin. diff. 12. Calropal. de Ordin. d. vnic. p. 4. n. 10. p̄tans traditionem Evangeliorum cum sua forma esse matr̄iam & formam adæquatam Diaconatus. Nonnulli vero ut Bellar. lib. 1. de Ord. 9. Coninch. disp. 20. diff. p. 7. n. 62. Corn. à Lap. in cap. 6. Alterum March. de Ordin. trætl. 2. p. 7. c. 2. Sanch. in conf. lib. 7. c. 1. d. 3. Averf. q. 2. sett. 6. aliique dicunt esse partiæ, que cum predicta traditione libri integræ adæquatam. Probabilis est hoc posterius, quia Eugenius in Decreto Fidei ait, Diaconatum conferri per libri Evangeliorum traditionem, & Concilium Carthaginense Quartum c. 4. assignat pro Ordinatione Diaconi impositionem manus. Ne igitur h̄tæ duo dictæ sibi repugnant, vel certè, ut cohærent, expeditius dicendum est, hunc Ordinem per alterutrum inadæquatè, per virtutem integrè, & adæquatè conferri, atque adeo Eugenius, & Concilium solum in iis verbis assignatæ materiali inadæquatam. Quandonam imprimetur Character, an duplex gratia conferatur, & similia, sunt quæstiones à Scholasticis expendenda.

4. Monus Diaconi, id est, Ministri Sacerdotis, est assister Proximè Presbytero sacrificanti, id quod involuit multa, sed præstertim prærogativam legendi Evangelium in Missa. Monus etiam ejusdem est ex præscripto Sacerdotis Eucharistia ministrare quando virgine necessitas, ut item Sacrorum lotioni assisteret: quæ duo ego fatus clare profectus sum in opere, de comm. c. 6. n. 1. & in opere de Sac. Miss. l. 1. cap. 2. §. 2. ibid. lib. 2. cap. 8. §. 8. mon. 2.

5. Semel quæstum fuit, An Diacono liceat, deferre Pixedim, in qua sint laceræ formulæ de uno altari in alterum?

Respondimus licet, cum Leand. de Ordin. d. 2. q. 38. March. ibid. citatus quia ex Sancto Thom. 3. p. quæst. 8. 2. art. ad primum, Diaconus debet habere potestatem super Christi Corpus in sacris vatis contentum. Confirmavimus, quia ex quotidiana ptxi Diaconus, pro solenni Processione, vel expositione, Pixedim, seu Lumen, in quibus est Eucharistia, educit à Sacario, vel à sublimi loco sumit, adducitque in manus Sacerdotis.

6. Quæstum iterum fuit de munere prædicandi Verbum Dei. Et putavi cum Leand. de Ordin. d. 2. q. 26. & 29. hoc munus esse proprium Diaconi, neque enim putandum est, tradi illi Evangelii liberum, ut eum solum legat, verum etiam, ut, si alius est idoneus, illud interpretabatur, & Fidelibus euulget.

Quicquid ergo dicant aliqui, ut Chamer. & Med. apud Leand. citati id concedentes Diaconis, solum, quando adest penuria Sacerdotum: mihi enim durum videatur, Ecclesiam velle prohibere illis officium, quod ex propria ordinatione ipsis competit. Multo magis durum videbi debet Castropalao, de Ordin. d. vnic. part. 4. num. 11. qui fatetur, materiam adæquatam Diaconatus esse traditionem Evangelii, ut denotetur, inquit ipse idem, munus Diaconi esse legem Evangelicam prædicare.

§. II. Questiones aliquot circa materiam Diaconatus.

1. Non tradatur liber Missalis (ut certè solet) sed Salius liber continens Evangelia, vel eorum partem. Inquiero, an promotio Diaconi validè consistat? Respondeo, validè consistere, quia jam jam adsunt Evangelica, quod solum requiritur.

2. Inquiero iterum, Quid si solum tradatur liber Sacrum liber Exorcismorum, vel Concilium Tridentinum, vel simili liber Evangelium non contineat?

Respondeo, Non fore ordinationem validam, quia, sic, non adest Evangelia, quæ significat forma, quam ordinans profert. Accipe potestatem legendi Evangelium, &c.

3. Inquiero Tertio, Quod si tota sacra Scriptura tradatur.

Respondeo, fore certè validam ordinationem, quia Evangelia jam adsunt. Vide idem dicendum erit, si tradatur solum Testamentum novum, non vero, si tradatur solum vetus Testamentum, quia in novo adsunt Evangelia, in veteri non item.

4. Quod si tradetur liber continens solum acta Apostolica, Epistolas S. Pauli, & Apocalypsim, incerta mihi esset ordinatio, & sub conditione repetenda, nam quævis in actibus, aliusque predicatis libris adsit doctrina Evangelii, non sunt tamen Evangelia.

C A P V T V.

De Sacerdotio.

§. I. Quid sit, ejusque materia, forma, & officium?

1. **S**acerdotium est Ordo Sacerdoti, per quem datur populus confidenci Christi Corpus, & Sanguinem, ac remittendi Fidelibus peccata.

2. Ejus materia, & forma duplex est. Prior est Calix, cum Vino, & Patena cum Hostia, earumque traditio. Forma est hujusmodi. Accipe potestatem offerendi sacrificium Deo, Missasque celebrandi, tam pro Vivis, quam pro Defunctis, in nomine Domini.

Posterior est ultima impositionis manus, ab ipso solo Episcopo facta ipsi Sacerdoti cum his verbis tanquam forma: Accipe Spiritum Sanctum, quorum remissio peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retentasani.

3. Dixi (ultima impositionis)nam in solemnitatibus Ordinationis Sacerdotis præcedit alia impositionis manus, facta ab Episcopo ordinante, & ab aliis tribus sacerdotibus Ordinationis assistentibus, super caput Sacerdotis ordinandi, sicut etiam præcedunt alia Cæmerimæ, puta impositionis vestimenta Sacerdotialium, sacra Vincio manus, &c. quæ omnino licet n. 2. in momentis, de substantia ratiæ nequaqua non sunt, quidquid dicat De Lugo, de Sac. in gen. d. 2. sett. 5. à num. 90. putans prædictam manus prædictam item impositionem esse de essentia.

4. Est autem, & h̄c duplex opinio. Non pauci enim ut Val. Bonac. Nuñi, aliique apud Leand. de Ord. d. 3. q. 6. & apud Averf. de Ord. q. 2. sett. 8. putant, esse materiam, & formam adæquatam Sacerdotii solum traditionem dicti Calicis, & Patenæ cum Vino, & Hostia cum suis verbis. Non pauci autem, ut Layman. G. Hurt. Gran. Filiius. Campan. De Lug. Marc. aliique cit. à Leand. & Aver. citat. Item Bellar. lib. de Ord. c. 9. & Sanch. l. 7. conf. c. 1. dub. 3. putant, vitramque esse adæquatam, alterutram vero esse inadæquatam.

6. Hæc posterior sententia videtur probabilius, quia in Conciliis, Patribus, & sacra Scriptura, Ordinatio Sacerdotis semper vocatur impositionis manus, ut notat eruditus Bellarm. loc. cit. Cum ergo nos modo n. 3. excluderimus illam præcedentem impositionem manus, hanc excludere non possumus, at quia adæquata sine dubio non est, erit omnino inadæquata. Ceteras quæstiones, & sanè multas, hinc pullulantes lege apud Scholasticos, dummodo semper certum sit Apolito fuisse verè Sacerdotes institutos à Christo in ultima Cœna, ut definit Trid. sett. 2. Can. 2.

Munera Sacerdotis præter manus sacrificandi, seu confidenci Christi Corpus, & Sanguinem, & absolvendi à peccatis, multa sunt, & omnibus obvia: nam propteræ non sunt h̄c. Cum lectorum ratio transcribenda. Inter cetera illius etiam est, prædicare Verbum Dei, sed cumulatè cum Diacono, propter superioris dicta cap. 4. §. 1. num. 6.

§. II.

§. II. Questiones aliquot circa Presbyteratum?

1. **P**rima quæstio. Au Sacerdos ante ultimam manum impositionem, sed post dictam Calicis, & Patenæ traditionem, ejusque prolatione formam, validè consecrat sanctissimum Christi Corpus & Sanquinem?

Respondeo validè, quia Jam per illam traditionem completae ipsi communicata est hæc potestas, & ut habetur ex Tridentino loc. cit. per illam est verè Sacerdos, ac de facto validè consecrat in Missa Ordinationis, quam concelebrat cum Episcopo, antequam accipiat, per dictam manum impositionem, potestatem absolvendi peccatis; consecrat, inquam, in dicta Missa Ordinationis, sive solus, sive actione communis cum aliis, quæ sunt quæstiones à Scholasticis agitate.

2. Hinc vides Primo, has duas potestates, id est conficiendi Eucharistia, & absolvendi à peccatis, esse inter distincas, nec vnam ab alia dependere, non vero ita in aliis Ordinibus, ut pluribus prosequuntur iidem Scholastici.

3. Hinc etiam vides Secundo, si cui forte per errorem vel quid simile, tradita est prior potestas, non vero posterior invalidè absolvere à peccatis.

Vides Tertio, in prædicto casu, solum posteriore esse supplendam, quia prior suum effectum habuit, sive quæ Characterem imprefxit.

4. Quæstio secunda. Vtrum necesse sit necessitate valoris Sacramenti, ut ordinans tangat immediate Hostiam, an sufficiat tangere cum Calice solum Patenam, vbi est Hostia, non vero ipsam Hostiam?

Respondeo, cum G. Hurt. de Ord. diff. 15. Coninc. d. 20. dub. 7. n. 71. Castr. de Ord. d. v. p. 4. num. 20. Vsq. Gra. Sanch. apud Leand. de Ord. d. 3. q. 24. longe probabilius est etiam prædictæ sufficere, si cum Calice solum Patenam, vbi sit Hostia tangat, sufficenter enim dicitur acceptare Hostiam, dum acceptat vas in quo illa est: sicuti de facto non tangit Vinum, sed Calix, in quo illud continetur. Ita Gasp. Curtad. loc. cit. dicens id esse maximè certum moraliter; & rectè Vsq. d. 146. c. 2. n. 19. & 20. aliisque apud Leand. l. c. 9. 24. not. 5. cum ordinatus habeat tunc manus linteo colligatas difficile esse tangere cum Calice ipsam Hostiam, præseruunt habentis cingulos breviores, & denique Leander rectè hic putat, etiamsi sit præceptum tangendi ipsam Hostiam, non esse credibile esse sub mortali, &c.

5. Quæstio tertia. Si tradatur Hostia immediate in manu Sacerdotis, vel, si tradatur Hostia, & Vinum simul immixta in Calice, validè est Ordinatio?

Respondeo validam esse, quia id, quod per se, & de essentia requiritur, est traditio illarum substancialium, & solum ob congruentiam, ex præcepto Ecclesiæ usurpatur Calix, & Patena.

6. Quæstio quarta. Satisne est tangere Calicem, in quo sit vinum, & cui superimposita sit Patena cum Hostia, sine necessitate tangendi physicè ipsam Patenam: quæ quæstio communis est etiam Subdiacono, licet pro hoc, sive Vino, & Hostia.

Respondeo, cum Coninch. l. c. Gasp. Hurt. Vsq. Val. altique apud Leandr. l. c. 9. 25. ad valorem satis esse, quia Calix, & Patena Calici superposita videntur facere vnu, & ex alia parte, sicuti pro Sacerdotio, pro quo debet in Calice adesse vinum, sufficit ad ipsum vinum moraliter, & humano modo tangendum, si tangatur vas illud continens, ita nunc sufficiet tangere Calicem non continentem supra se Patenam, in qua sit Hostia, ad hoc, ut morali modo, dicatur, & ipsa Patena cum Hostia tangi. At vero ex præcepto, secundum Coninch. l. c. & Castr. de Ord. d. v. p. 4. n. 20. seu saltē antiqua consuetudinem Patena, tum Calix tangenda sine dubio sum.

7. Propter prædictam rationem ducentam à natura contactus moralis, sufficit etiam ad valorem, ut vult

Castrop. l. c. Averl. q. 2. secl. 2. v. non per hoc, cum Calix, & Patena vnu cooptera, vel si tradantur in discouit, vel atra posse, hæc immedicata; non vero Calix, & Patena tanguntur.

8. Denique adverte, non esse necesse prestatugete tota manu, seu pugno, seu aperta palma, sicuti in Averl. loc. cit. est tangere extremitate digito, quia satis esset tangere vna manu, dicitur ibidem, ideo satis esse puto, si vno extremo digito, quia, sic sufficientissimè quilibet res efficiat.

9. Quæstio quinta. Quandoquidem pro Ordinatio Sacerdotis Calix vinum coniuncte debet, & Patenam, ut dictum est, esse ène validæ initiatæ, & alterutrum? v.g. esse solum vinum in Calice, vel, Hostia in Patena?

Respondeo, Video speculativè sufficiere posse, Henr. M. 10. c. 6. Fil. tr. 9. c. ... n. 43. & ali cit. Leandr. de Ord. q. 8. esse validam, quia dum datur potestas manu, ut dictum est, & inveniuntur sibi datur potestas fecrandi, & aliam; tamen, quia eum summo rigorem que requiratur ab antiquissima Ecclesiæ communione ideo dubia, saltem, mihi semper erit cum Gasp. Hurt. Ord. diff. 15. v. obseruandum, March. p. 8. s. 3. Averl. secl. 8. alios citans Leand. l. c. 9. 24. prædictæ quæstionis alterutrum specie carens, & propriebus sub conditione repetenda, ut factum esse testatur Tannerus 14. 4. 2. dub. 4. in eventu hujus casus, qui ipsius èate fidei gentes exigitur.

10. Subinquires. Quid, si in Calice sit vnum solum aqua, vel vnum aqua multa dilutum?

Respondeo, si vnum solum sufficiens erit ad vnum aqua, aqua enim solum imponitur ex præcepto, si vnum sit aqua multa dilutum, distinguendu[m] enim aqua non sit in tanta quantitate, ut illud vnum amittat denominationem vini, ita scilicet, ut possit dicitur. In hoc Calice est absolutè vnum, ut factum posset evenire, si vnum sit valde generosum, quam aquæ quantitas fuerit nonnulli notabilis, em ad vnum Ordinis sufficiens, si in tanta quantitate, ut quod amittat denominationem vini, quod facilius evenire, vnum sit admodum leve, nec valde generosum, nequam sufficeret, seu saltē valde dubia redederet Ordinatio. Ratio est manifesta, quia a priori calix dilutus absolute in Calice esse vinum, in posteriori autem item, vel certè sub dubio.

11. Non mulcis abhinc annis, peracta jam aliquam Sacredotum promotione comprehenduntur in Calice, qui ad illam Ordinationem vñorū patens fuit, inserviantur ab impérito Ministro totam aquam, & totum vnum quibus Vrceoli consueti pars magnitudinis placent & præsto erant in abaco ad sacram ministrant, placentatimque fuit, in tanta misio aquæ adhuc vnum illud ab absoluta denominatione vini?

Super qua dubitatione longa, diligenter dilata facta est à Theologis, inter quos ego auctum omnino nimirum; omnésque præter admodum paucos decreverunt illos Sacerdotes debere, sub conditione, Ordinatum ritè recipere, saltem propter rationes, quas fere s. 1. à num. 7. indicav. cum agerent de contactu physico materiæ Ordinationis, cui sententia probi illi Sacerdotes, immo, & idem Episcopus, qui illos initiauerat, ultra seruit.

12. An Calix, & Patena debeat esse consecrata? Dñi illi supra c. 3. §. 2. m. 2.

An debeat intercedere contactus physicus? Dñi illi à num. 5.

An simul cum prolatione formæ? Dñi illi num. 10.

NOTATIO PRO CASV, QVO SIT,
Reiteranda Ordinatio sub conditione.

13. Ad reddendam facilem ejusmodi reiterationem, quae propter aliquos casus supradictos, vel similes, est sub conditione exhibenda, notetur, eam posse fieri quolibet anni tempore, posse a quoque Episcopo, posse in Oratorio privato, posse abisque ceteris Caremonis, sed solum supplicando, in quo adest dubium, Ratio est, quia sollemnitas, alia requisita, sunt instituta pro Ordinatione absoluta, non autem pro Ordinatione conditionata; tunc enim non est Ordinationem celebrare, sed, quod imperfecte praestitum est, supplicare. Ita ex Granado Quintanaduñas, de Ordin. fig. 1.

C A P V T V I.

De Subiecto Ordinis.

§. I. Quoad valorem.

1. Ordinis capax est solum Baptizatus, c. Veniens. p. 2. Probit, non Baptizatus, & pessimi, & quidem mas ut vult Leand. alios citans de Ord. a qua. 1. March. aios n. e. citans de Ord. tr. 1. part. 4. cap. 4. Excluditur ergo feminina, & is, qui Iamuanum Sacramentorum, id est Baptizatum non est ingressus.

2. De non Baptizato nil incurrit, quod addam, de Femina illud quare solet, an is, qui simul Fœmina est, & Masculus quem Hermaphroditum appellamus, sit capax Ordinis.

HERM A P H R O D I T V S.

3. Respondeo, Is Hermaphroditus, in quo praevalet, sexus virilis, est Ordinis capax, sicut, & matrimonii. Ita Leand. March. lib. 1. c. 1. Verum, irregularem est. Affirmat Henricus; Negat Hurtadus, de irreg. diff. 1. 4. n. 52. Sed certe eam si non effet in rigore irregularem, tenendum tam est cum Castrop, de Ord. d. v. p. 6. n. 3. illum non esse ordinandum, quia in se monstruosum esset, hominem aliquo tandem modo fœminam, ordinari.

4. Is autem, in quo praevalet fœminus sexus, Ordinum capax non erit.

5. Is denique, in quo eterque sexus aequa prævalet, quod tamquam esse, sed necessario unum prævaleat putat Vasquez d. 1. 45. cap. 2. num. 12. Aliqui affirmant capace esse Ordinis, aliqui negant, sed concordant omnes, quae propter modo dictam rationem irregularem. Vide hec fusa disputata apud citatos.

6. Sed quid Primo, de eo, qui nullum serum habet qualem purum natum esse, restatur Livius? Dec. 4. l. 1.

Respondeo, Incapacem Ordinis hunc pronuncio, quia vere non est vir.

7. Quid, Secundum, de eo qui ex muliere erupit in virum?

Respondeo, Hinc non erit incapax, nec ex hoc capite irregularis. Ratio est, quia præsens status debet confidetur, in quo jam est vir, & in nihilo feminina. Quod si, ita erupit in virum, ut remaneat etiam feminina, idem die, quod modo dictum est n. 5.

8. Quid Tertiò, si ex viro desiceat quis in mulierem? Respondeo, Id evenire posse difficile appetit Ioanni Delogu in resp. moral. l. 1. d. 31. sed tamen, id si eveniret, ejus est incapax Ordinis, quia secundum præsentem statum feminina esse, supponitur.

9. Sed si anteuerat ordinatus, amittere Charactem Sacerdotii, posset ne consecrare valide?

Respondeo, Id dicam infra lib. 8. tr. 1. de matr. cap. 12. §. 1. num. 36.

10. Qui se fixit fœminam, irregularem, volunt M. galus, de irreg. l. 1. cap. 27. num. 4. & Vgolinius, de irreg. Pars 111.

cap. 48. §. 2. num. 2. sed certe nullo fundamento, dictum est, nisi forte aliud addatur caput, quale posset esse infamia ex ejusmodi fictione contracta.

P V E R.

11. Is Puer, quis caret vnu rationis, id est infans, capax est Ordinis. Vnde validè eos suscipere, docent communiter Doctores apud Leand. d. 1. Ord. q. 8. ex r. 1. de Cl. per salutem promoto, & ego sup. indicavi c. 4. §. 3. n. 15.

12. Molti tamen addunt ex Doctrina Sancti Thomæ, alia, unque apud Castrop. d. 1. Ord. p. 7. n. 5. in fantem invalidem ordinari in Episcopum, quia Episcopus consecratur in pastorem, ad quod munus est incapax, qui ratione careat. Sed certe, si etiam esset incapax potestatis ad absolvendum a peccatis. Ergo non posset ordinari in Sacerdotem cum hac potestate. Propter hanc rationem, aliasque, Dicatus illus de Ord. d. 1. dub. 21. n. 3. 18. sustinet etiam infamem validem ordinari in Episcopum.

EX C O M M U N I C A T V S, Q V E M N O L I T
Episcopus ordinare, &c.

23. Mos est, ut Episcopus, ante Ordinationem, enuntiante faciat, se non intendere ordinare excommunicatum, irregularem, nec fuisse accedente ad Ordines, nec similes, iam queritur, si quis ex dictis adhuc ad Ordines suscipiendos accederet, validè ordinaretur, si non propriè ex defectu capaciatis sue, certe ex defectu intentionis Episcopi, juvat enim haec occasione, id breviter explicare.

Respondeo, esse multo probabilis, valide ordinari. Tum quia, ut habetur in Pontificali, potest praedictam protestationem solet Episcopus, absolvere ordinandos ab omni excommunicatione ad effectum solum illos Ordines suscipiendi. Tum quia illam protestationem ad terorem enunciata, habet autem animum, etiam intrusos promovendi. Tum quia idem Episcopus (nisi oppositum constet) præsumitur, quando actu confert Ordines, voluntatem præsumit, si quam contraria habuit, iniuste, & illum jam præsentem ordinari. Dico (nisi oppositum constet) nam si certo constaret, Episcopum persistere in ea negativa voluntate, nec te absolvisse, certum est, te Ordinem non recipere, quia intentio ministrantis semper requiritur ad alorem Sacramenti. Ita Sanch. lib. 7. matr. d. 16. n. 11. Laybrand. de Sac. in com. c. 4. n. 7. Thesaur. de p. Ecl. p. 2. V. Ord. c. 7. Imò adverto, quando agitur de Sacerdotio, si aliquod sit rationabile dubium de voluntate Episcopi debere sub conditione reiterari Sacerdotii initiationem, id enim persuadet periculum gravium damnum, si forte prior initatio fuit invalida, ut in universum alibi dictum est superius.

Pro consolatione Lectoris sic benigne habet S. V. Ord. n. 3. Si Episcopus dicis: nolo, et non intendo ordinare excommunicatos, vel irregulares, intelligitur, si sciat talen esse. Quare is, quem ordinat, non sciens talen esse, vere est ordinatus. Hæc S. Non tamen omitterem conditionatam Reordinationem.

§. II. Quoad licitam receptionem Ordinum.

1. Vt licet quis Ordines recipiat, debet Primo, esse confirmatus.

11. Tantum habere etatem, quantam requirunt Sacri Canones.

111. Titulum habere patrimonii, vel beneficii, vel Religiosæ paupertatis.

1 V. Non esse irregularem, vel simili affectum impedimentoum, que omnia impedimenta simul colligit Trull. de Ord. lib. 6. cap. 2. v. d. 11. n. 12.

V. Sufficiens esse litteris perfitem.

V. 1. Est in statu gratia.

Quoniam vero de Primo, L. 3. de Conf. c. 3. §. 4. num. 4.

Quarto, Cum irreg. c. 6. §. 1. Quinto, Ibid. c. 12. §. 1. & 2. & Sexto, lib. 1. de Sac. in gen. cap. 3. §. 2. alibi commodior est tradandi locis, huc solum superest de duobus agere puta de etate, & de titulo.

K DE

DE AETATE ORDINANDORVM.

1. Quod illicet, sed tamen valide ordinetur infans, satis innuimus aliquanto superius cap. 2. §. 3. num. 15. De adultis, ergo agendum hic erit.

22. Et quidem, quamvis in Sacris Coniunctis, alia aetas decretum olim pro Ordinibus suscipiendum fuerit; hodie tamen sequentes dispositiones Concilii Tridentini sunt obseruande.

ÆTAS PRO TONSURA.

3. Aetas pro Tonsura est septennium completum. Non septenni Tonsuram concedere, illa culpa erit, quam dicam num. 6. Eiusmodi aetas statuit in jure, & colligitur ex Tridentino, s. 23, cap. 4, de Reform. quod vult, ut initiandus prima Tonsura sit, at rudimenta fidei, & item legere, & scribere.

4. Quod si septennio minor comprehendatur ex praecoce ingenio, vnu rationis pollere, ac legere, & scribere sciat, ordinari prima Tonsura posse, merito docet Quintanadu. de Ordin. sing. 21.

ÆTAS PRO MINORIBVS.

5. Ad Ordines Minores licet nonnulli, probabilitate docant, ut Narb. de aetate ad ann. 7. 9. 9. n. 3. & ad ann. 12. 9. 1. n. 6. aliqui, requiri annum aetatis decimumquartum, tamen probabilitus est, ut Plur. habent apud Leand. de Ord. d. 5. quash. 2. satis esse septennium completum. Ratio est, quia non appetit prohibitio in contrarium. Quoniam tamen communiter non statim a septennio scit puer, quod requirit Tridentinum pro Minoribus, ideo communiter non statim sunt ordinandi.

6. Quæres, Peccare mortaliter, qui Minoribus ordinat non septennem, nam qui Majoribus, peccare mortaliter, non est dubium.

Respondeo, Qui ordinat saltem sola prima Tonsura non septennem, non peccare mortaliter, docent aliqui. Verum post prædictum cap. Nullus, & post Tridentinum, l. c. esse mortale, me to docent Sanch. in Confess. lib. 7. cap. 1. d. 3. n. 16. & 16. aliqui: siquidem prohibitio est de re gravi. Excipit necessitatem, si quando haec in quam adsit, ibidem Sanchez.

ÆTAS PRO ORDINIBVS MAIORIBVS.

7. Id sic decernitur a Tridentino, s. 23, cap. 12, de Reform. Nullus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem aetate 21. Ad Diaconatum aetate 23, ad Presbiteratum aetate 25, aetatis sua annum promovetur.

8. Satis esse, si iij anni sint incepti, etiam per vnum diem, concors est Doctorum sententia.

9. Si inceptus sit dies, sed nondum advenit hora nativitatis: vel, si venit nativitas hora, v. g. hora matutina, sed non completus est dies, v. cl. si dies hic sit bissextilis, an ordinari quis possit? & c. Vide apud Doctores; ut Boff. 1. 2. moral. p. 3. tit. 2. de suppi. temp. a. 42. Leand. d. 6. de Ord. a. 9. 6. & quodam ann. bissex. a. 20. March. tr. 1. p. 5. c. 4. Narb. de aetate ad ann. 12. sunt enim hi casus admodum rari, meque utiliora explicare volentem impedit non debent.

10. Illud non est omittendum. Quid enim fiet, si omnibus diligenter factis, dubium sit, an aetatem requisitam quis habeat ad Ordines suscipiendos?

11. Respondeo, Si dubium sit negativum, non potest licet promoveri, quia, ut universaliter alibi dixi, l. 1. in Decal. c. 3. §. 7. V. atas, & docet Sanc. l. 2. de mair. d. 4. n. 38. certa obligatio aetatis requisitæ non potest vinci ab incertitudine, quia laborat proiectoris aetatis.

12. Si vero dubium sit positivum, id est verè probabile sit, te gaudere requisitum annis, licet aetate probabile, immo probabilitus sit, illis non te gaudere, licet ad Ordines admitti poteris, ut colligitur ex dictis in dicto l. 1. in De. cap. 3. §. 3. num. 7. quia, qui probabilitate movet ad operandum, prudenter operatur, atque adeo sine culpa: quodnam sit verè probabile, vide omnino in nostro De-

cal. lib. 1. cap. 3. §. 3. numero 11.

23. Si parentes ordinandi testator de requisi- te, concedere Ordines poterit sine Episcopali dispensatione, quia licet testamentum parentum pro filiis in disponere materia ab aliquibus sufficiens non judicetur, pl. 1. vbi in nullius est prajudicium, sufficiens judicatur. Ita Diana p. 1. tr. 1. s. 27.

Aetatem pro Ordinatione incipere a die nativitatis non vero a die conceptionis, ostendit communiter & colligitur ex doctrina, quam habet in familiis lib. 1. 2. d. 4. c. 6. an. 660.

§. IIII. De Titulo Ordinandorum.

1. T Tridentin. s. 21. c. 1. de Ref. principiis, quod possit ordinari in Sacris, nisi ad Tridentinum, & vel Patrimonio, vel pauperatis, ejus scilicet quod remittit Religiosi, quales erant esse coniuncti, & remittunt vota biennii in Societate Iesu, decretum Cap. XIII. Quam fructuofissim. Ratio hujus disputationis fuit, ut ordinari in Sacris haberet, unde aliud bene posset. Nam propterea quantitas Beneficii, vel Patrimonii arbitrio Episcopi remittitur ab eodem Tridentinum, qui secundum varias regiones sufficiens summa terminat Sanè Synodus Panormitana, p. 1. n. 8. hodie quirit censum scutorum sexaginta armorum Panormitani, alio vero Ds. & c. locis, scutorum quadragesima. Minores non expostulari ejusmodi Titulos ex patre munii, saltem hodie opere pretium est, admittuntur. Castrop. de Ord. d. vñ. p. 9. n. 2. citans, Trident. & N. Barbo, alioque.

2. Quod Titulum Beneficii, nota, non sufficit quocunque tenet; suppletur ergo tunc ex patre, ut sufficiat tota summa, ad alimenta hunc standa.

3. Quod titulum Patrimonii, nota proximum aliorum Episcoporum, qui ne ad proximam quidam Toulon volunt aliquem admittere, nisi Patrimonium rectum pro Ordinibus Sacris se habere, legitime ostendit prudenter sane, ne Clericatum deinde, cum deinceps exercet, vel ab illo ad seculum redire cum incontinencia cogatur. Sed quia communior praxis id non regunt, non possumus, Episcopos ad hoc obligare, sed hanc dumtaxare.

4. Quod Titulum Paupertatis, nota Principe, ex Bullam Pii V. Rom. Pontif. Concl. Assem. Oct. 1568, in Bullar. nov. s. 1. fol. mibi 10. quod potest, ne Novitii ante Professionem ordinantur in Sacris ad Titulum Paupertatis, ac secus facientes, si pro tempore suspensum subiicit, & in ordine sic suscepit multatus irregulatitudine afficit.

5. Nota secundo, cum qui emissa invalida Proficit ob metum, vel ob aliquod impedimentum vere proficit, non est, & universaliter, qui ad seculum hunc licite redire potest, (abstrahendo hic a Scholasticis Sanc- tatis) si ordinetur ad Titulum Paupertatis, esse certum suspensum, & modo dicta irregulatitudine ex dicto Bulla. De hac Bulla agunt multi, quos citat Bulla variis sit, 3. de Ord. s. 8. n. 22. Bonac. de Cl. p. 3. d. 5. num. 4. & de suspen. d. 3. p. 3. §. 4. num. 1. Calmo. Ord. d. vñ. p. 9. num. 3. Et quidem is dupliciter potest. Primum, quia sine patrimonio, seu sine vlo. titulo Sanc- dò, quis sine Dimisloris proprii Episcopi ordinatur, non potest recte Diana p. 4. tr. 1. 1. fol. 81.

6. De ejusdem aetate Decretum Sacra Congregatio, ut sint etiam suspensi perennio, ablata potestate Ordinariis locorum eam suspensiōnem moderandi, vel obviandi. Hac occasione, scias, quod Decretum affectum verbum Donat. l. de Reg. tr. 8. 9. 7. tom. 1. p. 1. Vide etiam ibid. 9. 35. n. 7. & 8. quod tamen non fuisse acceptum, cit Th. Hurni. p. 1. res. mor. tr. 4. 6. 8. n. 799. fol. mibi 11.

PATRIMONIVM CVM PROMISSIONE
illud alteri retrodonandum.

§. IV. Questiones aliquot circa prædictos Titulos Ordinandorum.

AN SUSPENSIONEM INCVRAT, QVI
ordinatur sine Titulo?

Novitios, vel nulliter profossos suspensionem incurtere, iam modo dictum est. De aliis igitur quanto, qui forte sine Titulo Beneficii, vel Patrimonii, vel Pauperitatis ordinantur.

1. Et sanè olim, ipso facto, c. Nemine, c. Sanctorum, diff. 70. suspensionem incurrebat, & celebrantes contrahebant irregularitatem ii, qui sine sufficiens titulo Ordines Sacros suscepient. Postea vero (c. Cum secundum Apol. de præbendis,) ab Innocentio III. ablata, ex meliori sententia fuit, hæc suspensiō in illis verbis; (Nos tamen benignius agere cupientes) & impositum fuit onus Episcopo aliquem sine Titulo scienter ordinanti, ut ipse tenuerit alere si ordinatum, donec ei de sufficienti beneficio provideretur.

2. Id olim fuit: Sed quid hodie post Tridentinum? (c. ref. 11. c. 2. De ref. loquimur autem de dicta pœna a suspensionis, nam graviter peccari ab ordinante, & ab ordinando, nullus dubitat.

3. Respondere. Multi insignes Doctores, ut Suan. d. 31. de Confess. 1. n. 35. Thefla. de panis Eccl. 3. p. V. Ord. 1. 1. n. 4. Bonac. l. c. n. 26. Bord. T. 2. ref. 77. n. 70. aliqui apud Barb. in loc. c. Trident. a. n. 71. dicunt ejusmodi si ordinatum incurset dicēam suspensionem, qui putant, Tridentinum loc. cit. dum patrimonium seu alimenta sufficientia omnino requiriens in ordinato, si haberet Aniagoriam Canonum pœna super his innovando: putant, inquam, innovare, tum pœnam suspensionis contra ordinatum, tum pœnam oneris aliendi contra Episcopum ordinantem.

4. Verum multi non inferioris item ordinis Doctores, ut S. Tol. Henr. aliqui ap. Dic. p. 2. tract. 16. ref. 5. Sanc. variar. q. 49. n. 15. Barb. l. c. n. 73. March. de Ordin. n. p. 6. cap. 7. diff. 6. G. Hurt. de suspensi. diff. 13. n. 5. 8. immo, ut habet Barbola loc. cit. numero, & auctoritate Superiores, docent, Tridentinum non innovasse pœnam suspensionis contra ordinatum, que iam ante Tridentinum fuerat ablata, sed solum innovasse, vel confituisse pœnam oneris aliendi, que ablata non fuerat.

5. Mihil placet huic posteriori sententiæ adhaerere, licet fatae, probabile esse priorem. Ratio, que me moveret, est, quia non possum mihi persuadere, Tridentinum voluisse innovare pœnam illam, que iam erat aboluta per Innocentium Tertium, illius expressam mentionem nullo modo faciendo. Adeo in pœnis benigniorum sententia esse sustinendum, &c.

6. Si ordinandus pœcum inearit cum Episcopo, quod ab eo non petet alimenta, tunc enim vero incurrit suspensionem à solo Summo Pontifice dispensandam, c. pan. de Simon. lege Hurt. l. c. & ordinans suspenditur per triennium à collatione Ordinum, & eundem præsentans per idem triennium, ab Ordinum executione.

7. Quando scienter Episcopus ordinat aliquem sine patrimonio, quem alius Episcopus præsentavit, quisnam obligabitur porrigitur ejusmodi ordinato alimenta, ordinans an præsentans?

Respondere, id clare decidi à Bonifacio VIII. in iure, c. si Episc. de præbend. & dignita. in 6. quod, quando occurrit casus, facile videtur poteris; longum enim est decisionem illam variis casus continentem hinc deferre.

PATRIMONIVM FICTVM.

8. Quid si quis singat, vel ementiatur Patrimonium? Respondere. Tunc, si dictum supponis esse patrimonium, nullum illud erit ergo is cum nullo titulo ordinabitur, & sic recurrit doctrina modo prædicta à num. 4. Pars 111.

10. Quid, si ab amico acceptavi Patrimonium, unde

um vero patrimonio promovear, sed eidem amico pro-

miscerim, me illud eidem retrodonaturum?

Respondeo. Tunc peccasti graviter, quia in re gravi

decepisti Ecclesiam.

Instas: incidat in suspensionem?

Respondeo. Si hoc modo acquisitum patrimonium verum est patrimonium, non ordinatus fuisse sine titulo, arque adeo in nullius sententiā incurrit in suspensionem: si non est verum, ut ego patio, quia moraliter modo est, ac illa bona non haberes, Doctores allati n. 4. dicunt, te incidat. At Doctores sequentes opinionem probabiliorem dictam n. 6. negant, si nullum pactum iniicisti cum Episcopo.

11. Bonacina de Sacr. d. 8. q. vñ. p. 5. num. 26. Dian. p. 8. tract. 6. ref. 135. alios citans, putat, prædictum, qui promisit se retrodonaturum amico post Ordines suscepitos patrimonium, non obligari ad retrodonandum, quia ex Tridentino bona, ad quorum titulum quis ordinatur alienati nequeunt: unde potest is bona illa sibi in conscientia retinere. At Suan. d. 31. de Confess. 1. n. 37. aliique apud eundem Dian. l. c. dicunt, tenet ad retrodonandum; quia, vel iure invalida fuit donationis amici ob defectum voluntatis de absolute donando, vel certitudiniter, ut ego dixi, seu æquivalenter, nulla fuit.

12. Hæc posterior sententia mihi videtur probabilior.

Verum vtramque esse probabile, merito dicit Diana loc. cit. licet priorem, ut probabiliorem ipse sequatur, addit Sanch. aliique, ejusmodi retrodonationem, si forte fiat, rescindit solere à foro exteriore, idque in pœnam Donatoris, qui voluit decipere Ecclesiam, & Episcopum. Vnde etiam sequitur, quod index non obligabit dictum Donatarium, ut donationem sibi factam ab ipso illo amico, illi retrocedat.

13. Si quis ordinandus promittat patrimonium amico reddere, quando ipse iam ordinatus natus fuerit sufficiens beneficium, vel alia bona, idque cum consensu Episcopi, nullam pœnam, nullamque culpam incurrit, quia nulla ratione contra Tridentinum operatur. Ita Trullench. de Ord. lib. 6. cap. unic. dub. 12. num. 3. in tit. de Patrim.

SN SYNODO PANORMITANA SVSSEN-

ditur, qui cum ficto patrimonio ordinatur.

14. Denique hæc duo adverte. Primo, prædicta sicc se habere in iure communi. Cæterum quisque sua Diocesana consularia statuta, Sanè Synodus Panormitana anni 1652. p. 2. cap. 7. n. 97. suspensionem contra prædictos pronunciata: Declaramus, sibi cum esse Patrimonium illud, quod ab aliquo possidetur cum previo pacto non exigendi fructus annos, vel corretrodonandi, vel quomodolibet retrocedendi. Declaramus etiam, in pœnam suspensionis à iure impositam eos incurrire, qui cum hoc ficto, & simulato patrimonio ad Sacros Ordines accesserint: eandemque pœnam suspensionis ipso facto incurrendam, si quatenus opus est, denuo iniungimus.

VLTRAMONTANI SVSPENDVNTVR, SI
cum ficto Patrimonio ordinantur.

15. Secundo, adverte adesse Decretum Urbani Octavi quod eo ipso Ultramontanos, vel natos extra Italiam suspendit in perpetuum, si ordinantur in Italia cum ficto patrimonio, aliusque eos pœnis ad arbitrium Summi Pontificis subdit. De hoc Decreto iterum redit sermo non multo post cap. 8. §. 2. num. 4.

De PATRIMONIO SVFFICIENTI, SED
non ex arbitrio Episcopi.

16. Si quis Patrimonio fruatur, quod sibi sufficiat ad alimenta sibi congrua: Episcopus tamen nolit patrimoniū

monium illud ad ordines admittere, si is nihilominus initiatu*r*, dicturne initiatu*r* sine sufficienti patrimonio.

17. Rursum, si Episcopus, vel Synodus decernat pro patrimonio sufficienti v.g. quinqaginta aurocos annuos, sufficiente autem mihi in meo oppido viginti, vel trigesinta, si cum his promoverat, Ecce promoveri cum sufficienti patrimonio?

18. Respondeo, utrumque dici sine sufficienti patrimonio promoveri, quia manifeste Tridentinum illud vult esse sufficiente, quod approbat Episcopus. Ita Trulench. l.c. alios citans. Reminisceris nihilominus, sum pro his, tum pro praecedentibus casibus, si parum, seu in quantitate minime notabili sit defectus, esse tunc parvitatem maceris, atque adeo tantummodo culpam veniale. Quænam sit hæc peccata, vide apud Dianam. p.4. tract.4. Resol.52.

AN PATRIMONIVM ALIENARI QVEAT?

19. Non possi alienari, donec ordinatus nanciscatur sufficiente Beneficium, vel bona, vnde alatur, idque cum consensu Episcopi, disertè præcipit Tridentinum *sess. 21. cap. 2. de reform.* An autem consensus Episcopi ita requiratur, ut sine illo invalida si alienatio facta à dicto ordinato, iam habente sufficientis beneficium, vel bona, bipartita est sententia apud Barbosam *in loc. cit. Trid. n. 68. & 69.* videnda, affirmans altera, altera negans, utrumque probabilitate, quia verba, & contextus Tridentini in utramque partem probabiliter trahi possunt.

20. Sed adhuc inquires. Primo, An sicut patrimonium, ad cuius titulum quis ordinatus fuit, potest modo dicto alienari post adeptum sufficientis Beneficium; ita è contra possit Beneficium renunciari post adeptum sufficientis patrimonium; vel sufficiente bona? Tridentinum enim solum prioris casus meminist.

21. Respondeo, posse modo dicto, est enim eadem prorsus ratio, eademque Concilii intentio.

22. Inquires Secundo. An, si alienaremet illam patrimonium ante adeptum sufficientis beneficium, vel bona: non solum illicite mortaliter, ut certum est, sed etiam invalide alienarem?

23. Respondeo, etiam invalide, ut est sententia communis: id enim clare colligitur ex vobis Tridentini loc. cit. nullatenus possit, addito fine, cur alienatio prohibetur, qui est, alimenta ordinato in Sacris non deesse.

Immo, nec potes hypotecare tuum patrimonium, nec creditori tuo illud cedere, nec alteri remittere. Audi Barbosam in Trident. l.c. num. 65. p.2. de potest. Ep. allegat. 19. praesertim n.75.

24. Alienari, aut extinguui, vel remitti non potest patrimonium, immo, nec vendi, nec permutari, nec hypothecari, nec præscribi tempore ordinatio, & paulo post: dictio illa nullatenus importat nullitatem actus ipso iure, ex multis quos plena manu retuli in Tr. de dictionibus.

25. Audi Aloysium Riccius p.2. dec. *Cur. Archiepisc. Neap. dec. mibi p.12.* multos Auct. & textus adducens; Eleganter, inquit, dubitatum fuit, an prohibitus alienare bona, ad quorum titulum quis fuit ordinatus, censeatur etiam prohibitus obligare eadem bona? & paulo post cum multa rotulisset, si habet: Nullatenus potest obligare in specie seu speciali obligatione, nominando tale bonum patrimoniale, & licet possit, sine incursione pena, obligare in tali genere, obligando nimis omnia bona sua, tamen in tali generali obligatione non comprehenduntur hujusmodi bona, ad quorum titulum fuit promotus.

26. Confirmantur hæc ex sequenti resolutione. Quærunt ap. Leand. de ord. d.9. qu.6. nonnulli, An ordinatus Diaconus cum legitimo patrimonio, si illud ante susceptionem presbyteratus alteri renunciet (idem certe esset, si vendat) & deinde ad Sacerdotium promoveatur, incurrit suspensionem? (peccare enim mortaliter non est dubium) & quamvis multi, qui sententiam il-

lam dictam num.4. sequuntur, affirment, quia hic sit patrimonio ordinabitur, tamen probabilitas plerumque stando in illa sententia, negant, quia cetera haec remutationem omnino esse invalidam, vide hoc colligunt, hung revera non ordinari sine patro-

ni. 27. Dictum patrimonium licet à Principe colligitur, non possit, ita Sanch. loc. c. consil. c.1. dub. 36. n. 2. in debeat gab. illa; tamen in rigore non est bonum. *Tract. de Ord. 12. 7. diff. 12. supra in tract. de casib. reserv. c.6. §. 3. 3.*

DE AMITTENTE PATRIMONIVM

28. Titius idoneo patrimonio infra dictum certum fuit Subdiaconus, sed deinde, sine sua culpa, illud ac sit, potestne licet, sine aliis bonis ad ultiores Ordines ascendere? Idem quero de simili Diacono, quod sit cerdotum.

29. Respondeo, non possit, ita Castr. d. 2. v. de Ord. num. 4. cum Suario. Barb. Henr. ab cod. c. Trull. de d. 1. l. 6. c. 2. vnic. dub. 12. n. 3. in sit. de Parim, quia de moveretur sine patrimonio contra Tridentinum, Ediger tamen vna quadam benigna interpretatione, cum Diaconatu, vel Subdiaconatu cum dedecore fratrum clæsticorum, vel mendicare vel turpi causa videretur is cogereat, spem autem habet, cum Sanctus honestus se forte sustentandum, posset Episcopus de pensare ad Sacerdotium, quia hæc est etiam causa sufficientis dispensandi. Ita Henriquez, & Avila, quos citat, & non reprobant Castr. l.c.

30. Propter dictas similes rationes cum legitimo patrimonio promotis, sed deinde sine culpa, cum unius culpa dicam infra de irreg. c. 10. §. 4. Job aliquod infra n. 11. illo privata poterit Episcopus permettere elevationem, aliaque Sacerdotis ministeria, lmd. potest dotes ejusmodi posse sine vla Episcopi licente, prosequi in suis dictis ministeriis, quia vbi nullatenus nulla esse debet pena. Et quia honestus, sic vivat, quia nullum jus est in oppositum. Iura enim solvantur, non ascendantur ad Ordines sine patrimonio, nisi de ejusmodi amissione loquantur, & denique, quia quod est praxis; cum nemo ex Sacerdotibus se generaliter in scientibus. Prælati, ut suspensum ex supervenienti iusta patrimonio. Vide, quod Deo dante dicam in Tract. de irreg.

AN SINE PATRIMONIO INSIGNE ALIQUIS vir iniciari possit? Quis de expellente cura hereditatem, vel quid simile?

31. Docent non pauci, ut Henr. Avil. alioquin Castr. de Ordin. p.9. n.5. posse aliquando Episcopus dispensare, ut absque Patrimonio, vel Beneficio ordinari in Sacris vir litteris insignis, qui merito præstis potest non defutare honesta alimenta.

32. Sed profecto id videtur contra Tridentinum p. 21. 1. 2. de Ref. & forte, dum præcipit, quia quodcumque alias sit idoneus moribus, scientia, & etate sine illa ordinetur, id prohibere signate voluit.

33. Majorem probabilitatis speciem habet, Primus quod aliqui, ap. Leand. dispat. 6. de Ord. p.13. affirmant, posse feliciter promoveri eum, qui de proximo non moraliter expectat Beneficium; tunc enim (autem) homo morali, & humano potest existimari, jam potissimum neficio.

Secundus, quod alii inter quos est Surd. apud eundem Leand. dicunt, posse factis iniciari filium, qui propter patrimonium expectat à Patre. Tertius, quod Sà, multique ap. eundem Leand. p.10. Dis. p.4. 1. 4. ref. 15. putarunt posse feliciter promoveri gradus in jure Canonico vel in Theologia, præsertim in Collegiis Majoribus Hispanie, quibus nonnulla desunt Beneficia pinguia; tunc enim perinde sunt, ac si Beneficio qualiter.

34. His tamen non obstantibus, quae penitare nunc non vacat, recessendum non est à tam clara dispositione Tridentini ibi (nō legitime constet Beneficium pacifice possidere) & ibi (patrimonium vere ab eis obtineri.) Adde, & responsiones Cardinalium apud predictos Auctores, & praetrum apud Sa expurgatum.

AN SINE BENEFICIO, SED CVM SOLO
Patrimonio possit quis promoveri?

35. Tridentinum loco cit. sic disponit: Patrimonium, vel pensionem obtinentes ordinari post hac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum. Hae Tridentinum. Cum ergo illud judicaverit hic significet boni viri arbitrium, hoc est voluntatem ratione conformatam, contra Tridentinum ficeret Episcopus, si solum Patrimonio titulo, ad hominem promovendum moveretur. Atque hinc refert Navartus, apud Trullene. et Ord. loc. c. 16. vidisse negatam euidem fuisse facultatem ascendendi ad Subdiaconatum ob defectum tituli Beneficii, licet is haberet patrimonium trium millionum sacerdotum. Id, quod refert Trull. loc. liceat, hoc Decreto obligare sub mortali, citatque eundem Navartum, & Villalobos.

36. Evidem du exponenda Lectoribus do. Primo, non poruit esse causa rationabilis praeceptum hominem promovendi, quia viile, & honorificum est Ecclesia, hominem praedictum eius servitio addici, & consecrari?

Secundo, tantum rigorem exposcendi omnino Beneficium in ordinandis vix animadverto in Episcopis: vissus ne subsecutus Decretum hoc fortasse mitigavit?

CAPVT VII.

De Ministro Ordinis.

§. I. Quoad Validitatem.

1. Certum est, ordinarium Ministrum Ordinis conferendis esse Episcopum, ut habet Tridentinum. s. 23. cap. 4.

2. Certum item est omnes Episcopos in hoc aequaliter, & validè ciuicenni Fideli Ordines ministrare. Nam Episcopus quicunque, etiam excommunicatus, etiam hereticus, etiam si Diaconatum, & alios inferiores Ordines non suscepisset, potest omnes Ordines, quanvis à se non suscepitos, alteri conferre, dampmodo ut ipse sit Sacerdos, & Episcopus consecratus (non enim lais foris, esse electum, & confirmatum) siquidem Ordines conferit, v.g. Diaconatum, non & vi Diaconatus, quem habeat, sed ex vi Ordinis Episcopalis, quia Diaconatum, aliosque ipso inferiores essentialiter non supponit. Lega Valquez, tom. 3. in 3. p. d. 24. n. 24. March. de Ordine tral. 1. part. 3. cap. 7. alioisque, licet sit contrarius Sanchez in consil. 1.7. cap. 1. dub. 1.4. alioque rem à Leand. de Ord. d. 4. q. 4.

3. Incertum ergo illud remanet, An alii Episcopo inferiores, id est Sacerdotibus communes possint ex delegatione Summi Pontificis, Ordines valide conferre. Nam non Sacerdoti, etiam si sit Cardinalis, tantam potestatem delegari non posse, quia, nec exemplum, nec vla ratio id persuaderet, certum omnino est. Ita Sanchez, Coninch, alii que apud Leand. l. c. 16. & apud Aver. de Ord. q. 3. s. 3. v. 1. In hac re.

4. Respondeo, distinguendo Ordines in tres classes. Primo, in Sacerdotium Secundò, in Diaconatum, & Subdiaconatum. Tertiò, in Minores, Tonsuramque primam.

5. Dico jam Primo, probabile ab aliquibus existimari, Sacerdoti posse à Pontifice delegari potestatem conferendi alteri Sacerdotium, sed improbabile existimari ab

Pars III.

aliis; quod posterius libenter recipio; cum enim hanc delegationem nunquam concesserit Pontifex, ab ipso Ecclesia initio, non est res tanti momentu, sic facile concedenda. Lega citato.

6. Dico Secundo facilius posse concedi, delegabilem à Summo Pontifice esse Sacerdoti potestatem conferendi Diaconatum, & Subdiaconatum, quia non tam clare apparet hic valde gravis inconvenientia, immo fertur Innocentius Orlavum & concessisse Abbatibus Clericis suis Monachis. Sed nihilominus id alii negant, apud Leand. loco citato question. 18. & quod Innocentius dicunt, ipsum solum concessisse, ut disti Abbares possint in suis Monasteriis ordinare suos non per se, sed per quemcumque Episcopum.

7. Dico Tertiò, Sacerdoti posse Summum Pontificem concedere facultatem conferendi primam tonsuram, Minoresque Ordines.

Addo concessam de facto eam esse quibusdam Abbatibus pro suis Regularibus. Legantur Diana, part. 4. tral. 4. ref. 147. & part. 5. tral. 11. ref. 93. & part. 7. tral. 11. ref. 12. Leander d. 4. de Ord. praeferim à quas. 9. usque ad 15. Marchinus tral. 1. part. 2. de Ordin. cap. 10. Roth. in ref. Theol. tral. 7. q. 1. ari. 3. aliisque permulti ab ipsis adducti, qui de hac concessione, ejusque extensione, hinc, inde, disputant latè.

§. II. De Ministro Ordinis quoad lictum usum.

1. **Q**uamvis multa requirantur in Episcopo, ut licet Ordines conferat, ita ut v.g. gratia, non esse suspensum à Pontificibus, &c. tamen, quia de his, & similibus, alibi dictum est, hic solum proprius locus est agendi. Quoniam Fideles possit licet Episcopus promovere. At quin certum est, non posse nisi fuos; cum ex Sacris Textibus, ut videre est in Trid. s. 6. cap. 5. de Ref. & s. 14. cap. 2. non licet quempiam ordinari, nisi à proprio Episcopo; ideo hic solum superest quærire, quisnam nomine proprii Episcopi, intelligendus sit?

2. Respondeo, in aliis materiis intelligitur ille Episcopus, in cuius Diocesi haber quis fixum domicilium; at vero in materia Ordinationis aliquanto latius, ut vult Sanchez, l. 3. mar. 1. 23. n. 7. accepit nomen proprii Episcopi. Bonifacius enim c. Causa nullus de temp. Ord. in 6. qui, nec expresse, nec racite revocatus fuit à Tridentino, quicquid aliqui dicant, vel certè etiam si fuerit à Tridentino revocatus, revocatio tamen est abrogata ab ipso vlo omnium Ecclesiarum, & Episcoporum, iuxta dicti Bonifacii dispositionem, quotidie operantium; Bonifacii, inquam, generaliter sic rem hanc disponit, ut velit neminem posse ordinari, etiam prima Tonsura, nisi ab Episcopo, qui propriè sit suus, vel ratione Originis, vel ratione Beneficii, vel ratione Domini cili.

3. Non deest tamen duplex exceptio. Prima habetur in Tridentino s. 14. cap. 2. de Reform. Castropalaus d. 20. de Ordin. part. 15. num. 6. fine, in favorem Familiarum Episcoporum, ut scilicet Episcopus Diocesis possit ordinare solum non subditum, qui per triennium cum ipso fuerit commoratus, & cui statim Beneficium conserat. Dixi (Episcopus Diocesis) nam id omnino negatur.

Leg. Trident. s. 23. cap. 9. de Ref. Episcopo Titulari Diocesim non habent. Ita Trid. s. 14. cap. de Ref. Castropalaus d. 20. de Ordin. part. 15. num. 6. fine. Quod autem familiari huic, saltem intra decem dies, debeat Episcopus beneficium conferre. Quod hæc concessio extendatur etiam ad famulos talium familiarium. Quod triennium debeat esse continuatum. Quod numeretur, etiam si incepit ante collationem Episcopatus. Quod servitum debeat fieri Episcopo praesenti, non autem distanti, sum quælunque notata à Doctoribus apud Leandrum, de Ordin. d. 8. à quas. 22. & apud March. tr. 1. de Ordin. p. 5. cap. 9. Castrop. de suspens. d. 4. §. 10. num. 4. Ver. Secundus est.

4. An huic non subdit, sed familiaris possit Episcopus ex titulo familiaris dispensare in interstitiis diccam infra c. 11. §. 2. n. 10. ¶ 11.

5. Secunda exceptio habetur in jure cap. 2. de Temp. Ordin. in 6. in quo conceditur Clericos posse promoveri ad Ordines à viciniis Episcopis sine proprii Episcopi licentia, quando hic proprius notorie ordinavit alienos subditos sine licentia proprietorum Episcoporum. Lege Sua, de Censur. d. 31. §. 1. nup. 13. & Castrop. l.c. Vers. Sunt tamen, de his, & similibus.

Sed jam separatum illud rem illa tria all. à Bonifacio Octavo.

PROPRIVS EPISCOPVS RATIONE ORIGINIS.

6. Affero Primo, Antonium posse ordinari ab Episcopo v. g. Panormitano, si ipse natus sit in Panormita Dicēcesi, & ejus parentes ibidem haberent fixum domicilium eo tempore, quo Antonius natus est. Hæc est certissima assertio; hoc enim permaxime est, esse subditum ratione originis.

7. Idem est, si postquam Antonius in hac Dicēcesi est natus, tempore, quo ejus parentes in eadem degabant, postea idem in aliam Dicēcesim se transulerunt. Ratio est manifesta, quia translatio parentum, postea facta, non potest auferre jus nativitatis acquisitum à filio.

8. Sed quid, si Antonius natus est in hac Dicēcesi, dum parentes ipsius hic domicilium non habebant, sed erant in transiit, causa itineris v. g. vel alterius negotii: critine Antonius existimandus hujus Dicēcesis?

9. Respondeo. Nonnulli, ut G. Hurst, de Ordin. differ. 17. Pyrr. Cor. 1.4 praxis disp. cap. 5. n. 32. Leand. de Ord. 10. propter rationes modo dictas de pro. extendant idem ad Auum, posse feliciter ordinari apiam in Dicēcesi, vbi ejus Avis natus est; recentimen est cum aliis, ut Trull. loc. cit. n. 5. & March. de trull. 1. p. 5. cap. 6. n. 2. dicente, omnes Doctores fidere non sufficere originem Aui, nequam posse in securis nimis extenderetur ejusmodi potestas compositionem Sacerorum Canonum, voluntem eum Episcopo suos fines prescribere.

10. Hoc tamen omnia licet probabilem hanc sententiam faciant, non tamen priorem à sua probabilitate deliciunt, nam in communis existimatione, communique hominum vnu, qui alicui noscitur, illius loci sit civis. Vnde, quod mavis, tuto sequere.

11. Affero Secundo, cum Castrop. loc. c. n. 2. March. de Ordin. com. 1. part. 5. cap. 6. Campan. in Divers. jurisdi. Rubr. 9. cap. 8. num. 4. alioque Leand. loc. cit. quæst. 9. Dian. part. 4. n. 4. refol. 148. afferentibus declarat. Sacr. Congrég. & Trull. multis id probantem de Ord. l. 6. c. vn. dub. 7. probabile esse, aliquem posse ordinari in Civitate originis parentæ, hoc est promoveri licet posse predictum v. g. Antonium ab Episcopo Panormitano, si ejus pater natus, & fixe, ut volant Quaranta. V. Ord. §. Quoad Tertium, Rodriq. Graff. Tusc. aliquo apud Leand. loc. cit. commoratus sit in Panormitana Dicēcesi, tametsi ipse Antonius natus sit, & sit commoratus in Dicēcesi aliena, & affero item probabile esse non posse. Ratio prioris probabilitatis est; quia illud (ratione originis, seu esse oriundum, seu originariam) de quo loquitur Bonifacius, significare id debet, quod significatur in jure; L. Assump. f. ad Municipalia L. libertas, C. de Mancipiis,

at in jure, per hæc vocabula, significatur, aliquem posse putari in eum illius Civitatis, in qua natus est, ergo, &c. Ratio probabilitatis posterioris est quæ: Etanda est origo propria, non vero parentis, cum non (oriundus, seu origo) significare idem, significat vox (ortus, seu nativitas.)

12. Ex priore probabilitate infer March. loc. non esse subreptitiam dispensationem, si quis credet, se esse oriundum ex tali Civitate, cum tamquam fatus alibi, sed pater ejus erat natus in Civitate alia, que domicilium habebat; sed de hac illatione, nolito, praesertim in Dispensationibus matrimonialibus, que hodie, ut suo loco dicentur, dicitur quæ dæ ad determinatum Ordinarium loci nativitatis fundi.

13. Doctores autem predicti, qui affirmant patris sufficere, notant, se loqui de filiis legitimis, scilicet illegitimi non sequuntur nativitatem patris, sed unde hi non possunt ordinari ab Episcopo Civitatis patris, sed matris. Nam licet, ut advertit Cato loc. c. p. 15. n. 2. Vers. Dixi matris, in hac matribus, non spectetur origo matris, sed patris, non quando filius est naturalis, cum pater sicut alienus cognitus, origo matris inspiciatur. In expositione quando nescitur origo paterna, vel materna, obligatur, locum expositionis, quod ultimum docetur communiter, apud Merollam, loco meo citando. Gratian. loco cit. alioisque.

14. Affero Tertiū. Quamvis nonnulli, ut Leand. de Ord. quæst. 10. propter rationes modo dictas de pro. extendant idem ad Auum, posse feliciter ordinari apiam in Dicēcesi, vbi ejus Avis natus est; recentimen est cum aliis, ut Trull. loc. cit. n. 5. & March. de trull. 1. p. 5. cap. 6. n. 2. dicente, omnes Doctores fidere non sufficere originem Aui, nequam posse in securis nimis extenderetur ejusmodi potestas compositionem Sacerorum Canonum, voluntem eum Episcopo suos fines prescribere.

15. Hic se offert dissolvensa quæstio, de qua superioribus diebus disputatum Panormi fuit. Solent nonnulli ex civibus Montis Regalis suis infantes Panum, non plus, quam quatuor circiter milibus, Monte Regali distantes, asportare, & ibi sumi Baptismum suscipientes, veluti, sic Civitatis dant potiri deinceps Panormitanis Privilegiis posse, & jure, ipsi viderint. Quoniam ergo diversi haec Dicēcesis, quidam ex his Panormi baptizatus, seruit Montis Regalis, ex Montis Regali parte, Ordines postulavit ab Archiepiscopo Panormitano, quamvis non subditus, legitimè voti compone potuit.

16. Ostendit ego iis, qui id sciscenti sunt Leand. de Ordin. dub. 8. quæst. 7. citantem cap. com. nulla deponit. Ordin. in 6. Sanchez. de matrim. leg. 4. dif. 2. 20. Philip. March. de trull. 1. de Ord. part. 5. a cap. 6. de Ord. diff. 17. Sayrum. Forma. Machad. & alios, quod cedentem his verbis: Quis in una Dicēcesi non altera baptizatus, in tercia habet domicilium, in qua Beneficium, optime potest à qualibet ex his Episcopis navi, vel ad id litteras Dimissorias accipere.

17. Verum, quamvis hunc Authorum ostendit dixi, nulla ratione esse approbandum.

I. Quia ratione solius Baptismi, non potest quicquid originarius, seu habere originem, seu eum in plena Civitate; propriam originem enim dat nativitas non corporalis non spiritualis.

II. Quia nunquam legimus hujusmodi peregrinam faciendi civem alicuius loci, soli ipsi Baptismus fuisse concessum.

III. Quia nemo daret legatum reliquum civitatem naturalibus alicuius loci, si solum ibi quis fuisse baptizatus, nam si daret, utique veris naturalibus injurias faceret.

IV. Quia recte sic ait Trullenc. loc. cit. num. 3. Quod

Basilicum

Baptismus est originem intelligerem, modo non constat in individuo de loco, ubi quis natus est.

V. Quia ex hoc dicto Trullenc. puto, illos, qui concedunt Baptismo effeatum, originem dandi Fidelibus, solum velle, pro foro externo ex Baptismo probari, vel presumi nativitatem, nam ceterum pro foro interno, & pro externo, quando constat, alibi suffit nativitatem, procedere non potest illa doctrina, & certe omnis sanx mensis homo id etiam sentiet in Privilegiis quoad temporalia, nisi expresse, vel ex aequitate quadam, quam maxime dicam, id Baptismo concedatur a Principe, quamvis aliud plus videatur concedere Gratianus citandus mox num. 24.

VI. Quia volui oculis meis recolere Cap. cum nullus citatum a Leandro, & Sanchez, Marchinum, Hurradum, ab eodem pro ejus sententia item citatos, & ne verbum quidem de Baptismo. Vnde alios, quos ipse citat dicent.

VII. Quia bene distinguit Metella 1.3. dif. 6. cap. 6. dabs. diff. 5. num. 180. Id, quod forte Doctores, quando videntur diversimode loqui, concilabilit. Advertendum (inquit) gaudere prædictis Privilegiis, ut civem ortum, Infidelum baptizatum Neapolit., quia tunc Neapoli dicitur resuscit. Idem decisum fuit plures in eadem Rega Camerata. Hoc autem limitant aliqui, nisi fuerit baptizatus Neapoli in fraudem, ut originaliter consequetur. Ita Stephanus Gratianus, tom. 1. discept. Foren. c. 75. à num. 16. Hec Metella, Vides, ex aequitate concedi Infideli hic baptizato, fieri hic civem; idque fortasse, quia nescire non raro ejus ortigo, vel, si scitur, cum suam patrionam relinquit, in favorem fidei aequum est, ut ea, in qua baptizatur, civitate donetur. Vides item in casu de quo nos agimus cum adit aperta fraus consequenti originem, locum ejusmodi aequitatem non habere?

18. Audiamus, & Gratianum. Per Baptismum (ait loc. cit.) quis efficit Civis, & acquiritur origo, quam sive habemus per nativitatem temporalem, tanquam magis propria, haec per Baptismum, qui dicitur nativitas, & per hunc homo deus natus (c. Debitum de Bap.) sive loquuntur quadam spiritualia, & beneficia, sive temporalia. Intelligendo, cessante fraude; nam si quis in aliquo loco baptizatur per aliquem, ut acquiraret originem illius loci, recipiatur nihilominus pro extraneo, nec dicereetur civis, in prejudicium aliorum. Ita in specie conclusi Gonzales ad Reg. prima Cancel. glossa 9. §. 1. n. 108. Junio n. 113. Hec Gratianus. At in casu nostro, & fraus est, & praedictum forter Archiepiscopi Montis-Regalensis, si praedicto, de quo loquimur, Ordines concederet Archiepiscopus Panormitanus. Sed haec contra meam consuetudinem nimis fortasse pluribus.

PROPRIVS EPISCOPVS RATIONE Beneficii.

19. Affero Primo, quemlibet ordinari licet posse ab Episcopo, in cuius Diœcesi habet is Beneficium Ecclesiasticum, nam per Beneficium fit ei Episcopo subditus.

20. Inquires. Quid Primo, si Beneficium sit simplex, nec residentiam requirat?

Quid Secundo, si quis habeat ibi pensionem?

Quid Tertio, si quis habeat duo Beneficia, alterum in una, alterum in altera Diœcesi?

Quid Quarto, si Beneficium sit admodum tenuum?

Respondeo ad Primum, affirmative ut Marchi de Ordin. tr. 1. p. 5. cap. 8. num. 3. Barbos. de potest. Episcop. allegat. 4. num. 46. quia Bonifacius VII. non requirit residentiam.

Ad Secundum, negative quia idem Bonifacius Beneficium requirit, Penitus autem Beneficium non est.

Ad Tertium, dicam maxime num. 34.

Ad Quartum affirmative, ut Pias. in praxi p. 1. c. 1. n. 10. Ric. in praxi, ref. 260. Squill. de oblig. Cler. p. 2. n. 26. Castr. de Ordin. v. p. 15. num. 5. aio enim sufficere ad constitendum te subditum Episcopo, si in ejus

Diœcesi possideas Beneficium quamvis tenuissimum. quia Bonifacius non requirit nisi Beneficium. ac proœcto Beneficium tenuissimum Beneficium est. Ne tamen obliuiscaris, ut actu Ordines Sacros sufficias, te debere id supplere de Patrimonio, quod necessarium erit ad honestam sustentationem tuam.

21. Non me latet, Barbos. 1. c. Marant. p. 2. ref. 29. num. 78. aliosque requirere, ut beneficium sicut afferat octo, vel quatuor fœta, singulis annis, & aliquos ut Barb. de iure Eccl. l. 1. c. 3. n. 4. & Squill. de Priv. Cler. c. 4. n. 34. requirere, ne adiut stans, qualis esset, si fundares Beneficium tenuum in aliena Diœcesi, ut illius deinde compos, ibidem initieris, id enim (aunt) fieret in praedictum aliena juristicione. Non me, inquit, haec latet, sed ego sequor actos haec non requirentes: Nam quoad primum, jam dixi etiam tenuum Beneficium esse: quoad secundum verum, non est fraudulentus is, ut vult Leand. cum aliis d. 8. de Ord. q. 19. Bard. in selet. l. 3. q. 3. n. 7. Dian. p. 11 v. 4. ref. 1. qui virut eo statagmate, quod nullo jure prohibetur. Non sic in casu de Baptismo de quo modo dixi num. 24. Nam Baptismus non nisi improprius, & ex aequitate dat nativitatem, Beneficium vero tenuum, cum verè, & propriissimum Beneficium sit, dat esse propriè Beneficiarium illius Diœcesis, in qua est Beneficium.

22. Illud propositum non potui annis hisce superioribus approbare. Quidam ex iis Theologis, qui solum Scholasticam proficiuntur, parum (ut animadvertere potui) in Morali, & Canonibus Sacris versatus, contendebat, posse à Laico extraneo fundari in aliena Diœcesi Beneficium, quod eidem statim conferretur, nam sic redditus ratione Beneficii subditus, poterit (aiebat Theologus) in illa Diœcesi promoveri.

23. Dixi, ejusmodi doctrinam procedere ex modica Jurius norit. Jura omnia clathant, ut nullus sit capax beneficii Ecclesiastici, nisi habeat Tonitram, ut supra, nos etiam docuimus. Si ergo Laicus de quo est sermo adhuc, possum fundatum beneficium, est Laicus qua ratione poterit ipsi validè conferri illud, vel quodcumque aliud beneficium? Nullo modo: & consequenter qua ratione subditus est redditus in illa aliena Diœcesi ratione beneficii, quod beneficium cum nulliter habeat, nullum habet: Idanc solidam doctrinam potius me docuit prædictus discursus (sincere loquor, non mentior) sed deinde inveni subobscure indicatam à Thoma Sanchez in confil. l. 7. d. 23. num. 23. & Averfa de Ord. q. 4. sec. 6. V. Secundus modus sine, post hac scripta, id confirmabis ex dictis in simili à Tancr. p. 2. quest. Moral. folio mibi 557.

PROPRIVS EPISCOPVS RATIONE Domicili.

24. Affero Primo, quemlibet posse ordinari ab Episcopo, in cuius Diœcesi habet actu fixum domicilium, hoc est habet ibi habitationem actualem cum animo ibidem perpetuo manendi. Quod si soleret quin perpetuo aetate in vna Diœcesi, hyeme in alia, quasi aequaliter, habitare, sanè id dicereetur habere duplex fixum domicilium, & ab utroque Episcopo posset promoveri, ut notat recte Marchinus de Ord. r. 1. p. 5. cap. 7. n. 13. Vide Tancr. l. c.

25. Dicitur est (perpetuo) nam duplex domicilium distinguunt Doctores l. Aliud, in quo quis actu habitat, & in eodem habitare perpetuo intendit. Aliud, in quo maiore solum patre anni intendit habitare: illud appellatur verum domicilium, hoc, quasi domicilium. Quia distinctione pro oculis habita, docemus, licet pro receptione aliorum Sacramentorum, sufficiat quasi domicilium, vel, pro aliquibus Sacramentis necessariis, qualibet habitatio, at pro receptione Ordinum, qui requirunt maximum delectum; & personæ cognitionem, docemus, inquam, requiri verum; & fixum domicilium. Quare, qui multis annos, etiam decem, etiam

viginti, etiam centum proponit: alibi commorari, si expresse, val tacite habere animum redeundi in patriam, cum si non dicatur habere ibi fixum domicilium, non poterit, in conscientia ab illius loci Episcopo promoveri.

25. Quoad forum autem externum, puta, ut ab Episcopo tu alibi natus admittaris ad Ordines, ranguam in ejus Dicēcēsi domicilium habens, debes testibus probationibus, & conjecturis animum tuum ibi perpetuo manendi probare. De quibus probationibus lege Menochium, de arbitrio l. 7. casu 86. Castropolium de Ord. d. vn. p. 15. num. 3. & breviter alios citantem Bonacinam de Ordin. disput. 8. quas. vn. part. 4. à num. 11.

26. Altero Secundo, te habentem hic domicilium, & alibi v. g. Neapol. Beneficium, posse unum ordinem ab hoc Episcopo; Ita Ricc. in praxi de Ord. dec. 304. & 305. Pyr. Cour. in praxi dis. lib. 4. cap. 5. num. 32. Avers. de Ord. q. 3. set. 6. Versu Terius modus. Maran. l.c. p. 4. resp. 4. contra nonnullos. Alterum à Neapolitano, vel omnes, vbi magis tibi placet ab ulteriore recipere, quia semper recipis à proprio Episcopo.

27. Idem ergo erit, si habetas duo Beneficia in duabus Dicēcēsi bus, quia jam, ratione illorum, duobus es Episcopis legitimè subditus.

28. Altero Tertio, non esse improbabile. Barones, teste March. v. 1. p. 5. c. 7. num. 15. & 16. alios citans, ut etiam Senatores; qui sunt perpetui Officiales Principis, eorumque filios in suis Villis, Oppidis, Civitatis posse recipere Ordines ab Episcopis talium locorum, quamvis ibi nati non sint. Ratio est, quia ratione dominii, vel dicti officii, quod ibi habent, computantur non quidem, ut cives; id enim negat Texius, L. Civ. C. de Incolis l. 10. sed, ut partes illius populi, vbi ea officia perpetuo exercent, atque adeo computantur inter habentes ibi domicilium; lege L. Senatores eod. sit. de incolis.

CAPYT VIII.

De Litteris Dimissoriis, & Commendatitiis.

§. I. Quando, & quomodo dantur.

1. **S**untur à Tridentino siff. 23. de Ref. c. 3. juxta c. 1 de Temp. Ordin. in 6. ut si proprius Episcopus sit aeger, seu alias impeditus (nam aliud, si sit aeger solum ponitur à Tridentino exempli gratia ex Barbosa in l. c. Trid. n. 2.) possit dare licentiam, ut ordinandus promoveatur ab alieno Episcopo, sive indeterminatè à quocunque, sive ab hoc, vel illo determinatè.

2. Hæc licentia dari quidem potest orenatus, quia Cœciliū requirit duntaxat consensum proprii Episcopi, sed solet ad maiorem, faciliorēque fidem faciendam expediti per litteras patentes, quæ vocantur *Dimissoria*, quia subditum dimittunt ad alium Episcopum; appellantur etiam *Reverenda*, ob reverentiam illis debitam.

3. Præter memoratam licentiam, debet ordinandus habere à proprio Episcopo suorum morum approbationem, quæ dat, consuevit interdum in ipsiusmodi *Dimissoriis*, interdum separatim. Quando autem sunt separatae, vocantur *littera Commendatitia* vel *Testimoniales*, quia in his Episcopus suum subditum commendat alieno, deque ejus probis moribus testificatur.

4. **V**ltramontani? id est, qui nati sunt ultra Montes Alpium, quales sunt Hispani, Lusitani, Galli, Germani, &c. ut item, qui nati sunt extra Italianam, si velint ad quemcumque Ordinem, etiam Minorem, etiam primam Tonsuram intra Italianam promoveri, debent sub pena suspentionis, aliisque penis inflatis à Decreto Vrb. VIII. Sac. 1624. 11. Dec. quod per ext. c. 14. non solum ostendere Dimissorias,

ut dictum est, à suis propriis Episcopis sibi concessis, sed easdem insuper recognitas, probatis, & sollicitatis à Nuntiis, seu Collectoribus Apostolicis, communibus in loco, unde ordinandi defessentur, & sibi recognitas à Vicario Generali Urbis Romæ.

5. Si sufficiat Siciliam in favorabilibus rebus nomen Italæ, hoc Decreto Siculus ordinandis comprehenditur, quia in hac probabiliter sicut in ego lib. 3. mei Conf. c. 7. §. 4. n. 16. in edit. Rom. doc. 12. est natus extra Italianam.

6. Denique hanc constitutionem non afficitur, quia nulla fit in illa Regularium mentio, sed decimū Florentia tenet Marchinus l.c. num. 1. Quos habentes Dimissorias à suis Prelatis, & quos Episcopo Italo ordinari possit concludit.

§. II. Quis predicitas litteras concedit?

EPISCOPVS, ET SIMILES ECCLESIASTICVS
Iurisdictionem habentes in subditis.

1. **D**imissorias concedit proprius Episcopus, sive gnis, sive Beneficii, sive domicilium, ambo ma Abbas, vel prior, quia habent quasi Episcopis distinctionem ab Episcopo territorium. Item Vicarius generalis, si ab Episcopo ad id habeat speciale mandatum, vel si Episcopus agat in remissis: id quodammodo Sanchez in conf. lib. 7. cap. 1. dub. 10. num. 11. qui Episcopus inventur extra proviniam in portu s. motis per duas diæras, licet Barbosa de pag. 5. p. 3. aleg. 5. 4. n. 43. Vide p. 2. ad. 7. n. 9. sensu tunc quodum dici in remissis agere, quando est ultra Montes telligere etiam, quando est ultra mare) sufficietur etiam quod hujusmodi remissio in inconveniens ordinis. Sed nimis indistinctè loquitur Barbosa: dicit s. finitius, quando hujusmodi remissio gradus non exiſtunt, non nobilitari estet ordinandus secundum modum: Putabis enim remote agere Archiepiscopum Milianensem si forte inveniatur Regii in Calabria; bene si forte è Sicilia distans?

2. **C**ommendatitias, sive Testimoniales litteras patentes, non posse dari, nisi ab Episcopo domicili. non est, quia mores, qui in his litteris sunt approbati, dum illi solent esse noti, non alii.

CAPITVLVM S E D E VACANTE

3. Tridentinum siff. 7. can. 10. de Reform. Siciliam Non licet Capitulū, Sede vacante, infra annum a vacacionis Ordinarii, licentiam, aut littera Dimissoria, seu Reverendas, ut vocant, alicui, qui Beneficii Extra s. officiū recepi, sive recipiendi occasione artius natus, concedere.

Nota Primo posse Capitulum, intra dictum anno concedere Dimissorias pro prima Tonsura, quia hoc non est Ordo, Ita docet Quintanad. de Ord. sing. de tens declarationem Cardinalium.

4. Nota Secundū, illud (à die vacacionis) signatur quæcumque vacacionem, sive ex Episcopi morte (quod vocatur, infra annum latus) sive ex translatione, ex renuntiatione, &c.

5. Nota Tertiū, illud (qui actus fuerit) est enim exceptio, quia conceditur Capitulo, ut possit dare Dimissorias, etiam intra annum, obligatis ad sufficiendam Ordines.

6. **P**etes. Si Tonsuratus aliquis, vel quilibet natus Sacerdos Beneficium simplex habeat cum libertate disficiendi per alium Missas ex Beneficio debitis, prædictæ Capitulum Sede Vacante Dimissorias hanc concedere? Ita Quintanad. de Ord. sing. 4.

7. **R**espondeo quæcumq; is, qui presentant ad Capitulam, aut Beneficium, licet tempus ipsorum regat, possit ut vult Pyr. Conrad. in praxi dis. lib. 5. cap. 4. num. 12. & 13. dictum Capitulum concedere.

Dimiss.

Caput VIII. §. II. & III.

117

Dimissorias ad primam Tonifuram, ut sic potiri possit Beneficio, quia, ut dictum est, prima Tonifura non est Ordine; tamen ad alios Ordines non potest, quando (v. proponitur) Misericordia & onera satisfacienda ex Beneficio praestari possunt per alium. Ratio est, quia hic, commodius quidem praestaret per se, sed non potest, si iei arctatus a Beneficio recepto, vel recipiendo, nam Beneficium jam recipit, & satisfaciendum jam praestare potest per alium.

8. Nota Quarto, illas duas voces (licentiam, aut litteras Dimissorias) idem profus significare, ut expendit Sanchez lib. 7, cons. cap. 1, dub. 26, n. 2, id est facultatem suscipiendi Ordines.

9. Nota hic iterum (licentiam, aut litteras Dimissorias) haec enim solum prohibetur Capitulum tunc dare, nam propterea potest concedere licentiam extero Episcopo excedenti Pontificalia, & ordinandi, tum exteris, tum subditis ipsius Capituli, qui alii n. v. g. Pontifice habuerunt sive ordinatio licentiam.

10. Rursum, propter eandem tationem potest Capitulum inta praedictum annum cedere litteras Commendatitias, seu Testimoniales, quia haec litterae non continent licentiam suscipiendi Ordines. Id certe est maximè advenit; & sepe enim occurrit, ut quis in praedicto anno Vacationis impetrat Breve Apostolicum, per quod promoveri possit, sive a viciniori, sive a quoconque Episcopo Catholico, & tunc, non obstante ejusmodi Breve, debet ordinandus petere, & obtinere a dicto Capitulo testimonium sive vitæ, quod certe tunc dare potest Capitulum, quia id non est concedere, ut dixi, licentiam suscipiendi Ordines, (hanc enim praeditus ordinandus habet per dictum Breve a Papa) sed solum est, restari de moribus. Et quidem Papa solet in eodem Brevi ordinandum admonere, ut has litteras testimoniales omnino obtingat a Capitulo in ea, vel simili clausula (cum licentia in ordinarii) quia quamvis dicat (licentia) tamen intelligitur solum de literis commendatitias, seu Testimoniaibus, quia licentiam Ordinum jam ipse Pontifex, ut dictum est, concedit. Ita Barbola, a posse, Episc. alleg. 7, n. 14, & 15, Merolla 3, d. 7, c. 7, dub. 6, Gau. in praxi Episc. V. Capit. Sed. vacan. n. 30, Diana p. 8, tr. 4, resol. 42, March. de Ord. p. 6, c. 3, n. 77, aliisque plures.

11. Nota Quinto, illud (infra annum) poterit ergo Capitulum, seu Vicarius ejus Generalis (sed ex speciali mandato ut ait Barb. de posse, Episc. p. 3, all. 54, non verò ex ipsa ratione Vicarius, ut diximus n. 1, de Vicario Episcopi) Dimissorias, seu Commendatitias pro suis subditis concedere post dictum annum.

12. Arque haec pro Secularibus. Quid de Regularibus commorantibus in Diocesi?

Respondeo. Regulares non indigent Dimissorias, quas concedere ipsi debet Episcopus, vel Capitulum Sede Vacante, in cuius Diocesi ipsi Regulares commorantur. Nam satis est, si ipsi habeant Dimissorias a suis Prelatis Regularibus eo modo, quem mox dicam. Quare infra dictum annum Sedis Vacantis, si hi habent dictas Dimissorias a Prelatis suis poterunt ordinari, etiam in eadem Diocesi, in qua Sedes vacat ab aliquo Episcopo, qui forte ex licentia Capituli ibi Pontificalia exercet, & multo magis ab aliis Episcopis, quando in suis Diocesibus ordinationem celebrant. Ita fuse probat, & efficietur Quintanad. de Ord. sing. 8. Pyrrh. Conrad. in praxi de Ord. p. 4, 6, n. 16.

PRÆLATI REGULARIVM EXEMPTORVM.

13. Hos posse concedere Dimissorias suis subditis, immo, & Novitiis (sed his cum patrimonio, vel Beneficio, ut supra dixi, & non ad titulum Pauperitatis) qui participant omnia Religiosorum privilegia, dubiumne sunt habens de Religiosis apud Quintanam, de Ord. sing. 8. Sanchez, in summa l. 6, c. 10, a. n. 18, Diana p. 5, tr. 10, resol. 43, March. n. 1, de Ordine p. 6, c. 4, n. 6, & de Novitiis apud Marchinum, aliosque, quos vide propter varios casus, quos ipsi discutunt.

14. Hic adverte, extrare Decretum Clem. VIII. Quod per extensum cum alia declarat. Card. afferit Pyrrh. Conrad. de disp. l. 4, c. 16, 17. quo vult has Dimissorias Regularium debere dari cum duabus conditionibus sub pena privationis officiorum, & vocis activæ, & passiva. Præstat eas non observantis. Prima, ut haec Dimissoria non dirigantur, nisi ad Episcopum illius Diocesis, ubi habitat Religiosus ordinandus, nisi forte is Episcopus abfuerit, vel Ordines non celebraverit. Secunda, ne in Dimissoriis hoc ipsum exprimatur.

15. Vtum hoc decretum, ut Castrop. de Ord. disp. v. n. 8, sine, non videri vnu receptum, quia illud Prælati Regulares obseruare non solent.

16. Licentiam suscipiendi Ordines, seu Dimissoriarum concessionem non posse a nobis, Societatis Iesu Superioribus localibus dari, sed a Provinciali, vult Pater Noster Generalis in Compedit. Privil. Soc. Iesu V.O. dines. An ampliorem potestatem habeant Superiori locales aliorum Religionum, eorum praxis, & ordinationes consuluntur.

§. III. De Duratione prædictarum litterarum.

1. Hæc Dimissoria, seu licentia absolvitur a quoconque legitime concessa non cessante lapsu temporis, ut vult Camp. in suo Dispersorio Rubr. 9, cap. 7, num. 15, dicens ita fuille decisum Barboli, in Trident. s. ff. 7, c. 11, de Reform. num. 3, Clat. de posse, Episc. p. 2, alleg. 7, n. 23, Sanch. 1, 8 de mar. d. 28, n. 83, & Meroll. tr. 3, d. 7, c. 7, d. 6, n. 88. Nam si tempus fuit limitatum, cessabant sanè, e o finito tempore. Poterint ergo dictæ absolute litteræ habere effectum post motionem ab officio, vel mortem concedentis, quia sunt gratia factæ; nisi tamen, ut semper supponendum est, a successore non revocentur. Lege Sanch. 1, 7, consil. 6, 1, dub. 20, n. 18. Omnes enim licentiae a quoconque successore, & qualem potestatem habente, revocari possunt.

2. Idem die, si data fuerint a Capitulo Sede vacante, eodem enim modo durabunt, etiam post Seden plenam, nisi a novo Episcopo revocentur.

3. Verum commendandi sunt iij Episcopi, qui imitantur Sanctum Colummum Borromæum, ut refert Pyrrh. Conrad. l. c. num. 2, 1, in editis de Sacra Ordinatione præcipit, ne Dimissorias sint vetustiores duobus, vel tribus mensibus à die ultime ordinationis computandis, nisi ob absentiam Superioris; commendandi, inquam, sunt, quia in decursu notabili temporis facile morari ordinandi mores possunt, & ex Agno Lupus evadere promovendus.

C A P V T I X.

De Examine Ordinandorum.

1. De doctrina, quæ est exploranda in ordinandis di-
cam, in lib. de irregul. cap. 12, §. 1, & 2, nunc sol-
lum agendum est de jure, quod Episcopi in his examinan-
dis habent.

2. Tridentinum s. 10, de Reform. jubet, examen debe-
re præcedere ordinationem, debet autem fieri a proprio
Episcopo, etiam quoad Religiosos ordinandos, vide
Trident. s. ff. 23, cap. 12, de Reform.

Possunt tamen Episcopi se remittere examini Superiorum, si non non appareat clara ordinandi ignorantia. Possunt etiam committere alii, quos ipse Episcopus designabit, & possunt etiam ipsis litteris Dimissoriis illos designare & maxime possunt hoc examen committere ipsi Episcopo, ad quos subditum suum dimittunt, ut Sacra Congregatio declaravit, teste Barbola de posse, Episc. p. 2, alleg. 7, n. 22. Si Summus Pontifex alicui Religioni, post hoc Tridentini Decretum, concessit, ut ejus Religiosi absque examine promoverentur, examinari certe ab Episcopis non debent.

3. Quando

C A P V T XI.

De Interstitiis.

§. I. Quid sint, & qua ratione servanda.

15. Respondeo. De hac difficultate olim interrogatus, negativè respondi, quia mihi tunc vixum fuit collecti-
ve requiri festum dplex, & festum de precepto. Nunc
vero matuus rem expendendo affirmativè respondeo.
Nam intentum Pontificis principale est, ut ejusmodi
Ordines denuo in diebus apud Fideles solennibus, &
ad hoc sufficit dñm esse de precepto. Confirmatur,
quia tunc Urbanus VIII. in Pontificali novo, tum Brevia
sua Pontificia solum dicunt, conferri debere eos Ordines
diebus festis, nihil de officio, an sit duplex, re-
cense, vel an sit correspondens festo, an non. Confirmatur
iterum ex Leandro, de Ordin. d. 11. q. 3. qui in Breviis
predictis ait; vénite omnia festa, quæcumque sint, modo
ab Ecclesia servati mandentur. Nota illud (quæcumque
sunt) servati mandentur.

PER OCCASIONEM QVÆRIMVS, AN
Religiosi gaudeant Privilégio, ut ordinari liceat
possum extra Tempora?

16. Quod Nostra Iesu Societas hoc Privilégio
gaudeat, communicando tamen ordinandis a solo No-
stro Patre Generali, certum est ex Bulla Greg. XIII. edita
11. Septembris 1582. V. in Privil. Soc. V. Ordines, & data sub
clausula, ut ejusmodi Privilégium non communicetur
alii Regularibus. Lege Quintan, de Ordin. sing. 8.

17. Tam grave est hoc Societatis Privilégium, ut
Castropol, de Ordin. p. 13. num. 11. damnet de mortali
Episcopum, qui nolit ordinare extra tempora nostrum
presentement à dicto Patre Generali (ut etiam, non ser-
vatis interstitiis, præsentatum à dicto Patre Generali, vel
Provinciali) quia Gregorius XIII. dum hac nostris
concedit, loquitur cum Episcopis per verba præcepti-
va, p. 13. &c.

18. Quomodo autem Gregorius prædictus negat com-
municationem hujus Privilégii alii Religiosi, non pro-
presa ligant manus Successorum Pontificum, vel
Prædecessorum, quibus non sit legitimè derogatum.
Quare Marchinus, tract. 1. p. 7. cap. 7. citans Rod. Barbos.
Hom. bonum, Patellam, testatur idem Privilégium con-
cessum fuisse.

1. Mendicantibus, & a Clemente V III. absque vlla
limitatione, deinde confirmatum.

11. Monachis (idem ibidem) Divi Hieronymi, & San-
ti Benedicti ab Alexandro VI. & Eugenio IV.

11. Ordini, (Idem citans Portellam, & Dianam,) &
sive Congregationi Sancti Ioannis Evangelistæ in Por-
tugal a Clemente. V III.

IV. Barnabitis idem ibidem à Greg. X V.

V. Pasqualigus, cent. 4. q. 3. 5. 6. item testatur concessum
esse Theatini à Greg. XI V.

VI. Thomas Hurtadus, in mor. p. 2. tr. 12. c. 1. n. 1848.
ait, concedi omnibus, qui communicant in Priviligiis,
& Castrop. de Ordin. p. 13. n. 13. omnibus Mendicantibus,
& qui communicant in Priviligiis Sancti Benedicti:
quod tamen Pasqualigus l.c. limitat, quando communica-
tio non est generica, sed vcluti sic, vel simili modo. Com-
munico subi Privilégia alii concessa, licet fuerint illis
concessa irrevocabiliter.

Sed Thomas Hurt. l.c. n. 1848. ait, Paulum V. Minoris
& Clementem V III. Patribus Evangelistæ conces-
sisse hoc Privilégium sine vlla limitatione incommu-
nicabilitatis. Quare, quæcumque alia Religio cum his com-
municans, etiam per communicationem generalem, illud
participabit, etiam quod Novitios, sed his cum Patri-
monio, vel Beneficio iuxta supra dicta. Hoc Privilégium
magnum vocat idem Thomas Hurtad. loc. cit. n. 1848.
siderens, illi sine scrupulo se posse Episcopos conforma-
re; quæ eadem verba dixerat pro Mendicantibus Mar-
chin. loco supra citato.

19. Hæc Doctores prædicti, quorum fidem sublevandi,
mibi, vel deprimenti, voluntas non est.

1. Acti Canones vulgaris iuribus præcipiunt, ut Ordines conferantur ordinandis cum certo temporis
intervallo, inter unum, & alterum Ordinem; quod certè
ita constitutum est, ut interim per exercitum inferioris
Ordinis, promovendus ad Superioris disponatur.

2. Hæc intervalla temporum vocantur *Interstitia*,
que, sine dispensatione, servanda ab omnibus sunt, etiam
à Religiosis præscindendo à Privilégio, de quibus mox,
idque sub mortali, quia est res gravis, licet ex communi-
tentia non incurritus suspenso, nec irregularitas ab
eo, qui illa forte non observet, ut notat Suarez de Cens.
d. 21. sect. 1. n. 43. March. de Ord. tr. 1. p. 7. c. 1. n. 16. Diana
p. 5. tract. 10. ref. 40. & p. 4. tr. 4. ref. 209. Castrop. d. 4. de
Cens. p. 10. §. 1. alioquin.

3. Hinc Lezzana in summa V. Interstitia, n. 3. immixto
ex Bulla Pii II. (que, quamvis valde fuerit amplificata
à Sexto V. hodie tamen servatur solum iuxta restrictionem
factam à Clem. VIII. Rom. Pont. in Bull. tr. 3. fol. 40.)
colligit, ordinandum non observantem interstitia, in-
currere suspensionem. Immerito fane.

Hæc enim Bulla tria solum edidit. Primum, ut suspen-
sionem ipso facto incurrat, qui sine dispensatione Cano-
nica, aut legitima licentia ordinatur extra tempora. Se-
condum, ut eandem incurrat, qui sine Dimissoriis. Tertium,
ut eandem, quia ante legitimam etatem. Lezzana autem
illud (sine dispensatione Canonica) vult distinguere ab
illo. (aut legitima licentia additique illud (sine dispensa-
tione) cadere in alia impedimenta, atque adeo in impe-
dimentum ex intervallo interstitorum, nondum decurso,
& illud (sine licentia) cadere in prædicta tria. Ver-
um nimis gratis hic auctor loquitur, & illud (aut)
clarè ostendit, vitamque clausulam cadere solum in il-
la tria, vnamque ex ipsis clausulis esse alterius explica-
tionem.

4. Porro inter primam Tonsuram, & Olliariatum non
invenio, debere intercedere interstitia.

5. Quod Minores Ordines inter se Tridentinum,
sef. 23. cap. 1. de Reform. requirit ut ordinatus in Minoribus
promovetur per temporum interstitia, instructus in
iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent. Insinuat eter-
go, debere intercedere aliquod saltem intervallo, ut
ipso exercito instruatur in ordine recepro, & disponatur
ad alium; sed quia non determinans intervalli spatium,
addit. (nisi aliud Episcopo expedite magis videatur) Ideo
ipius Episcopi prudenti arbitrio id remittitur. Vide §.
sequentem n. 6.

6. Inter Acolythatum, & Subdiaconatum, Tridentinum
loc. cit. requirit anni vnius Ecclesiastici (ut mox
de cæteris Ordinibus dicam) intervalum. Excede, nisi le-
gitime consuetudo aliud alicubi introduixerit, ut dicto
n. 6. mox indicabo.

7. Inter Subdiaconatum, & Diaconatum, atque inter
hunc, & Sacerdotium ex eodem Tridentino debet annus
intercedere, atque ex communi, tutissim àque sententia,
Ecclesiasticus, id est ab uno Sabbato, v.g. Quatuor Tem-
porum. Quadragesima ad aliud simile Sabbatum sequen-
tis Quadragesima, etiam non intercesserint eo anno
duodecim menses integri. Ne sit tamen dubium, sufficere
annum naturalem, quia multo magis, nomine anni re-
quisiti à Tridentino, potest intelligi annus naturalis duo-
decim mensum, quæ est significatio principalis.

8. Ex quo ultimo requirit (air Pasqualigus, Cent. 4.
q. 3. 5. 6.) si intercesserint duodecim menses, licet Eccle-
siasticus annus nondum finierit, licet te posse ad alium
Ordinem ascendere. Casus posse occurrere, si anno pre-
cedente, Sabbatum Sanctum, in quo tu v.g. ordinatus
fueristi

Denique dicit, ita decimus fuisse, referri à Garcia 2.p. de Benef. 5. n. 86.

11. Sed profecto probabilius affirmat Aversa quæst. 3. de Ord. sec. 9. Ver. R. linguis tamen, cum aliis: quicquid enim sit de aliis dispensacionibus v.g. circa illegitimum natalem, certè in interstitiis militat peculiaris ratio. Si enim Episcopo competit principale, id est, posse sumum familiarum ordinare, videtur etiam competere, posse dispensare in Interstitiis, quod est valde accessorium ad ordinandum, & quasi imbibit in potestate ordinarii, quod certè non est in ceteris. Decisioni autem à Garcia relata opponitur declaratio Sacrae Congregationis, concedentis Episcopo pro sua familiari dispensationem in Interstitiis, quano referunt Ioannes de Cruce, p. 2. dub. 4. de Ord. & Diana p. 3. tract. 4. ref. 190.

AN P R A E L A T I R E G V L A R E S
dispensent suis in Interstitiis?

12. Cum Religiosis exemptis dispensatione in Interstitiis Episcopus ejus loci, ubi ii habitant de familia, an eorum Superioris?

13. Profecto bipartita est sententia. Alii ut Bon, Vafq. Honiq. Alesan, Tambur. Less. & plures apud Pasq. ceni. 4. an. 4. §. 5. quibus addit. Dianam part. 4. tr. 4. ref. 209. qui efficiat. Cardinalium, in dicto Episcopo, Alii ut Pasq. l. & Suar. t. 4. De Relig. tr. 8. lib. 2. c. 2. n. 21. Sanc. 16. 7. conf. c. 1. §. 4. n. 8. in Superioribus hanc potestatem agnouunt; Illi quia universaliter Tridentinum loco sepius citato hanc potestatem Episcopis tribuit, hi, quia volunt in hoc Tridentini loco, nomine Episcopi, intellegi eos, qui, cum habeant iurisdictionem quasi Episcopalem, tribuant Dimisiorias suis subditis; Hi autem Superioris Regularis (ut supra e. 8. §. 2. num. 13. indicavit) si enim ad ipsos pertinet concedere licentiam ordinandi, ad eisdem pertinebit, & dispensandi, ut, non servatis Interstitiis, ordinentur.

14. Monet hic opportune Suarez loc. cit. num. 23. ex modello Religiorum fieri, ut Superioris in suis Diuiniis rogent Episcopos, ut in his dispensent cum predictis Dimisoriis dispensabat, modo Superioribus in istis literis se dispensasse, attestantibus, acquiescebat.

15. Illud tamen, ut certum habet, iudicium de causis dispensandi pertinet ad dictos Superioris. Ratio est manifesta, quia ipsi non sunt necessitatem, vel utilitatem Ecclesie sive.

16. Illud ne te lateat, Provinciale Nostra Sacerdotum cap. 10. num. 16. posse dispensare in Interstitiis, licet non posse dixerimus in extra tempora, ad hoc enim requiriatur Pater noster Generalis. Ratio est, quia illud concessit idem Pater Generalis Provincialibus (vide In Comp. Privil. Societ. Iesu V. Ordines) hoc non item, Cetera Religiosi suam praxim, vel privilegia consulant.

C A P V T X I I .

§. I. Pena male conferentis, vel recipientis Ordines.

1. Primo. Qui scienter ordinantur in Sacris ab Episcopo, qui Episcopatui, & usui Ordinis Episcopalis renuntiavit (si earenniatio habuit effectum per acceptationem Summi Pontificis) suspenduntur C. 1. de ordinatis ab Episcopo, ab ordine suscepit.

2. Hac suspensi reservatur Summo Pontifici; dum cum in Textu, ibidem, dicitur, ut si non scienter, pars 111.

nec per ignorantiam classam, & supinam quis ita ordinatus possit ab Episcopo dispensari sequitur, quod si scienter, vel per supinam ignorantiam, non possit ab Episcopo.

3. Secundò. Ii, qui ordinantur ab Episcopo excommunicato, suspenso, interdicto, schismatico, haeretico suspenduntur (C. 1. & 2. de Schism. & Ordin. ab eo) ab Ordine, sic male suscepit.

4. Requiritur, ut Episcopus, Lege Banti de Ord. 2. 13. d. 1. 1. Suar. de Cenf. d. 3. 1. sec. 1. num. 64. Bonac. tom. 3. disp. 3. de Cenf. in part. quæst. 3. p. 10. vel sit denunciatus, ut talis, vel sit excommunicatus per publicam Clerici percussionem; debet enim esse talis, ut sit vitandus, seu non toleratus.

5. Cum ordinatus a Schismatico dispensat unus, Pontifex Summus, Lege Glossam cap. 2. de S. bis. ex Apost. V. Porexam. Cum ceteris colligetur ex dicendis, Cum agam de suspensi, cap. 10. Deo dante, de Absolutione à suspensi.

6. Tertiò. Ordinatus per Simoniam maner suspensus (C. Ex malis 1. q. & alibi) ab Ordinibus sic suscepit. & ordinans suspenditur a collatione Ordinum à Pontificibus, & ab ingressu Ecclesie.

7. Cum eo, qui scienter hanc Simoniam commisit solum dispensat Pontifex, sed cum eo, qui ignoravit, commissam fuisse Simoniam, poneat Episcopus. Lege Glossam ibidem, V. Posit.

8. Quartò. Qui innodatus excommunicatione (C. Cum illorum de sent. de excomm.) ob Clerici percussionem recipit Ordines, sive Majores, sive Minores (ne includas primam Tonitram, quia hæc Ordo non est) suspenditur, si sit Clericus Regularis, si vero sit Clericus Secularis, sit deponendus a suscepit.

9. Cum is, qui existentes excommunicati dicta excommunicatione ob Clerici percussionem scientes Ordines recipiunt, Vnus Papa dispensat. Ibidem.

10. Antonius Thefaurus de pñis Ecclesiast. part. i. V. Ordo cap. 4. V. Amplia primo extendi hanc suspensionem ad omnes excommunicatos suscepientes scientes Ordines. Sed, quia Textus C. Cum illorum cit. signate solum loquitur de excommunicatione ob dictam percussionem, hac doctrina mibi incerta relinquitur. Cum enim extendenda sit tanta pena ad omnes excommunications, si Textus tammodo loquitur de una?

11. Qui quacunque excommunicationis irriterit Ordines suscipit, irregularitate non incurvare dicimus suo loco. Cum agam de irreg. c. 14. §. 1. n. 8. & 9.

12. Quintò. Qui Ordines quoque recipit ab Episcopo, quanvis proprio, exercente Pontificalia in aliena Diocesi, absque licentia Ordinarii loci, suspenditur ex Tridentino, eff. 6. cap. 2. de Ref. donec suo Prelato visum fuerit.

13. Quid sit exercere Pontificalia, & quas actiones hec comprehendat, lega apud Castrop. Cenf. disp. 4. p. 10. §. 1. n. 1. sed latini apud Bonacinam, tr. 3. de Cenf. in part. disp. 3. q. 2. part. 12.

14. Quoniam autem Tridentinum loc. cit. requirit licentiam Ordinarii, supponit Vafquez, apud Castropal, mox citat, sufficiere licentiam Ordinarii, qui sit in aliquo loco exemplo ab iurisdictione Episcopi tales loci, seu territorii, nulla alia licentia ab ipso Episcopo loci requisita, & faciet Ludou. Bertran. Loib, in ref. mor. f. 145. loquens de Abbatibus, quoad usum Pontificalium. Sed tenendum cum Castropalo de Ordin. d. un. part. 15. num. 10. Alesan. Tamb. de iure Abb. tract. 1. disput. 21. quæst. 4. merito tanquam licentiam negante cum aliis, quos apud cundens lege.

15. Sexto. Qui culpabiliter Trid. eff. 22. de Ref. 8. Pius II. l. mox euan. Ordines, etiam Minores (quicquid neget de Minoribus) sumi apud Dian. p. 11. tr. 5. v. 2. recipit ab alieno Episcopo sine licentia, seu dimissoriis, seu sine literis commendatiis proprii Ordinarii, suspenditur per Tridentinum ab Ordine, quandiu Episcopo proprio iudicabitur. expedite: Ipse vero Episcopus

L. scienter

scienter, vel mala fide ordinans (non ergo per rationabilem ratificationem) suspenditur per annum à collatione Ordinum, sive omnium, ut Barb. pluresque apud Leand. de Ord. d. 8. q. 31. sustinent, sive solum illorum, quos male confert, ut non pauci, sicut Navarr. March. aliquae apud Leand. d. loc. c. defensiont.

16. Bonacina t. 3. de Conf. in part. d. 3. q. 5. p. 11. num. 18. hic comprehendit, tum recipiementum, tum conferentem primam Tonsuram, quia putat ipsam Tonsuram, venire in Sacris Texibus nomine Ordinis. Non vero comprehendit Castr. d. 4. de Conf. p. 10. & 1. v. 4. ob oppositionem.

Dixi (per Tridentinum) nam in Bulla, de qua mox num. 18. & de qua item dixi supra cap. 11. §. 1. num. 3. sed similem suspensionem Pius II. imponit (cum ex Sacrarum, confirmata à Sixto V. sed ad terminos ipsius Pii II. reducta à Clem. V. I. ut dixi sup. c. 11. §. 1. num. 3. sed loquitur de Ordinibus Sacris: at Tridentinum loquitur etiam in Minoribus.

Praterea Pius II. dixit absolute (suspensus sit) at Tridentinum dicit (quamvis Episcopo proprio iudicabitur expedire) unde videatur Tridentinum Pii II. dispositionem mitigasse.

Contra Vlramontanos, &c. esse suas peculiares paenam, si ordinuerit sive Dimissoriis proprii Episcopi petas ordinari ab alieno, sed interim tempore, quois ordinatur, inveniatur Episcopus proprius concessisse Dimissorias, incurritne sic ordinatus suspensionem?

Respondet. Distinguere recte sic Merolla. t. 3. disp. 6. c. 6. n. 12. citans Nau. Si proprius Episcopus concessi Dimissoriis motu proprio, vel ad instantiam alterius, quam, ipsius ordinandi, incidit in suspensionem ordinandus: at si concessi ad ipsius instantiam, puta per suum Procuratorem, vel Nuntium ad id destinatum, aut per litteras suas, non incidit. Ratio est, quia gratia priori modo concessa non proficit ignorantia, secus vero concessa modo posteriori. Hanc rationem facilius intelliges si legas qua dixi supra cap. 1. §. de pen. tr. de c. s. b. reseru. c. 9. & 2. a. n. 18.

18. Septim. Qui ordines suscepit Sacros cum culpa ante legitimam etatem, ipso iure suspenditur à Pio II. loc. cit. tum ab Ordine sic suscepit, tunc ab aliis Ordinibus, ante suscepit, ut ego puto, quicquid aliqui, ut Villalob. Avila Henr. apud Dian. p. 3. tr. 4. ref. 182. retinengant ad solum Ordinem sic suscepit.

19. Ratio huius mea sententia est, quia sic expresse habet Pius Secundus. Ecce ejus verba. Omnes, qui abesse dispensatione, sive extra tempora à Iure statuta, sive ante etatem legitimam, vel abesse Dimissoriis literis ad aliquem ex Sacris Ordinibus se fecerit promoveri a suorum Ordinum executione, ipso iure, suspensus sit.

Hac Pius. In quibus illud (suum) absolute dillum, etiam rite suscepit comprehendere dicitur.

20. Inquires. Qui bona fide, putans se habere legitimam etatem, promovetur ad gradum Sacerdotalem, postea, errore cognito, licet, & sine timore incurriendi in irregularitatem, celebrare post adiutoriam requisitam, etatem?

Respondeo affirmativa, & ita Hurr. de sup. diff. 13. n. 6. Diana p. 3. tr. 4. ref. 182. Bauni de Ord. quæst. 13. dub. 6. Cum enim hic non sit suspensus, quia culpam, cui Pius suspensionem adnexit, non commisit, non violat Censuram celebrando, ait adeo irregularitatem non incurrit. Sed, nec peccat, quia iam Ordinibus est iniuratus, & nunc in etate requisitam, quod habet, exercet.

21. Quod etiam hic bona fide ante etatem promovit, possit licet celebrare, antequam debitam acquirat etatem, probable putat Ledesma, apud Dian. loc. sed non est audiendus, quianimis abhorret ab Ecclesia sensu, ut quis ante etatem debitam altaria deserviat, & dum Tridentinum venit, ne quis ante etatem promovetur ad Ordines, vetuit item, ne Ordinibus ueretur. De prima Tonsura Infantil collata, vide Dianam p. 11. tr. 6. ref. 8.

22. Octavo. Qui scienter, seu cum culpa ordinatur in Sacris, extra tempora à Iure statuta sine dispensatione,

suspenditur.

23. Legi, quod modo dixi num. 19. non videtur esse suspensionem ab omnibus Ordinibus, etiam rite suscepit: quidquid sit, an aliqui putent, esse (sicut alii dicunt) sic suscepit.

24. Nono. Dum is, qui eadem die duos Sacrae Orationes suscipit, tum is qui eos confert, suspenditur, in Tern. Ord.

Qui eadem die, dixi, nam carcerum si alia committuntur, resueta non serventur, peccati quidem, sed non sunt suspensionem, non multo ante dictum est.

25. Hanc suspensionem sibi reservat Ponit, et tunc (tandis volumus manere suspensos, donec de illis disponamus.)

26. Praterea Textus loquitur de conferente, & de cipiente Diaconatum, & Sacerdotium eodem die, sed altero sequenti die v.g. Sabbato, & Domingo, continuo, quod fictione iuris censetur idem, & ait: At Rubrica huius Textus absoluere de omnibus Ordinibus loquitur, sic enim summat hoc Capitulum. At Sacri Ordines non possunt conferti eidem uno die, bus, continuo ieiunio.

27. Decim. Qui ordinatur per saltum, id est, qui impetrat Ordinem superiorem, non recepto prius ieiunio, suspenditur C. v. de Clerico, primo per salutem, & ab aliis Ordinibus, & accedit Episcopi dispensatione, ieiunio quod habet Tridentinum seu 13. cap. 14. de Reformatione. Cum promotor per saltum, si non minister auctor, Episcopi ex legitima causa possit dispensare.

28. Undecim. Qui durante matrimonio ejus non suscipere presumptis Ordinem Sacrum, loquitur Extrav. lo. 22. De Voto, V. Bonac. de susp. p. 3. q. 5. n. 18. ab Ordine sic suscepit, etiam post dissolutionem matrimonii, nec valet ad alios Ordines ascendere, nec ad alios Beneficium, vel officium Ecclesiasticum.

29. Undeone id intelligi de conjugio recipienteibus Sacros extra casus, qui ex Iure permisum, qui est, quando cum quibusdam requisitis, de quibus in T. mair. cap. 8. & habet c. Episc. d. 79. C. Agap. 13. m. 1. Coniugatus. De Conver. Coniug. dicemus, accio certus utriusque coniugis.

30. Prædicta suspensione reservatur Papa, ieiuniorum in Religionem per Professionem ingrediens, non poterit cum eo Episcopus dispensare, ita Extrav. lo. 22.

31. Qui, contra a, cum fu. in Sacris, matrimonio contrahit, non incurrit suspensionem, sed habuit pau. Dipt. ienit. & Degradationis, aliquis septem pauci meratas lege apud Bauni de Ord. quæst. 11. dub. 8.

32. Prodecim. Novitius, vel nulliter profilius, ordinatur ad titulum Pauperitatis, suspenditur. Hanc suspensionem explicimus supra §. 4. c. 1. n. 6.

33. Decimotertio. Universitatis, qui ordinatur ex fine Titulo, vel Patrimonio, vel Beneficio, vel pertinet, idque cum pacto, cum Ordinante de mortis aliensis ab ipso, suspenditur.

De hoc argumento plene differimus dicto c. §. 4.

34. Decimoquarto. Qui ordinatur furtive, id est, in fine scientia Ordinantis confaciatur cum Ordinante & sic nesciente, & consequenter nolente, aitque non examinante Episcopo, Ordines suscepit, suscepitur C. 1. de eo, qui furtive, arbitrio Episcopi, datus, linquenti penitentia pro mensura delicti, si ejusmodi sic ordinatus non fuit ad dictum prohibitus sub exceptione.

Si vero (ait Sacer Textus dicto cap. primo, de cog. furtive) Intermissione anubentia super hoc facta est, monetas cum, ut in aliquo Monasterio, seu Camerale, debet suscipiatur Regularem, cui, ex quo in hodiis illis quango tempore fuerit laudabiliter conversatus, periculum sericordier providere (loquitur Sommus Ponit, cum Episcopo) alioquin nulla ratione concedimus cum alii sericordialem Ordinem promoveri.

35. Profello hodie hanc posteriorum penam puto, quae

Caput XII. §. I. & II.

123

quam incurri, quia lego in Pontificali Romano refer-
mato ante datum Ordinationis imponi ab Episcopo contra
furtive accedentes, pœnam excommunicationis solum
frena, sed Textus hic loquitur de lata. Vide Gloss. in
cap. 1. citatum, & Thefaur. de pœn. Eccles. p. 2. c. 7. §. adver-
te secundo multos cit.

36. Quod autem, nomine furtivè accedentes, intelliga-
tur solum si quem modo explicui n. 2. a. probabilior est furti-
vitas apud dictum Bonacinam, de Ord. q. un. p. 4. n. 31.
& laius de irreg. q. 3. p. 4. n. 6. Sicut in Censur. d. 42. s. 3.
n. 5. Bard. in selec. 1. 7. quæst. 10. alios citans.

Prædictam pœnam, sive appelles suspensionem cum ali-
quibus, ut Gibal. cap. 5. de irregul. quæst. 1. num. 24. sive
cum aliis irregularitatibus, parum refert, cum sufficiat nobis
sunt, eam posse ab Episcopo, vel Summo Pontifice sub di-
finitione dana n. 34. dispensari, & quidem tum p. o ex-
ecutione Ordinum susceptorum, tum pro vltioribus susci-
piendis, ut notat Thesaurus ibidem. initio.

37. Decimoquinto Qui ordinatus in Sacris cum Di-
misoribus habuit à Capitulo intra primum annum Sedis
Vacantis, nisi ratione Beneficii sit arctatus ad Ordines
suscipiendos, suspenditur. Vide Avil. p. 7. d. 9. s. 3. 1. d. 4.
Laym. de Sacr. Ord. c. 3. art. 4. sub quadam distinctione, &c.
ad beneficium futuri Prelati. Ita Trid. s. 7. cap. 10. de
Reform.

38. Decimosexto, Religiosus suscipiens Ordinem
Sacrum in Apostolica, ab eo suspenditur, C. ultim. de
Apostatis, & nec potest, nisi à Summo Pontifice dispen-
sari.

Atque hæc de pœnis, saltem usu frequentioribus.
Ordinem perperam recipientum, vel conferentium, nam
pene quæ incurruunt propter malum usum Ordin-
num tam susceptorum, dicentur, Deo favente, cum de
irregularitate c. 24. §. 3.

§. II. Concilium circa suspensionem quandam, ratione
Ordinum.

1. Pater Ioannes Petrus Mustica doctissimus hac no-
stra aetate Theologus, floruit cum admirabili sa-
pientia & virtutis fama in hoc Panormitano Societatis
nostræ Collegio. Is morti proximus, me perantiquum
familiarem suum gemmis fane, auroque pretiosiore, do-
no, condecorare voluit, per amplio scilicet Manuscripto
plutum Consiliorum, quæ idem ipse, per varias occa-
siones, desiderat; quod ego amicè custodio, curiose le-
go, & ejus sapientiam subinde reficio.

2. Qoniam ergo in quadam Consilio plura habet
circa suspensionem ob Ordines sine literis Dimisoribus
recepit, ideo hæc illud inserere libuit in tui gratiam, Le-
ctor, & in mei animi grati monumentum.

FACTI SPECIES.

3. Titius Diœcesis Mazariensis, Sede Vacante, infra
annum obtinuit à Summo Pontifice Privilegium susci-
piendi Ordines ab alieno Episcopo in hæc verba. (Vt
ab Ordinario viciniori, confitit illi prius per legitimas
probationes de Vita, & moribus, caterisque requisitis, &c.
vel de ejus licentia cuius testimonio, vita, & moribus
commendetur, à quovis alio Antistite, &c. promoveturis)
sic ibi. Et, obtinens literis commendationis sui Vicarii
Capitularis, ordinatus est ab Episcopo Cephaludensi
Subdiaconus, & Diaconus, non obtenta licentia Epi-
scopi vicinioris. Nunc eidem Clerico, Titio, volenti
initiati Sacro Ordine Presbyteratus, ab Illustrissimo
Archiepiscopo Panormitano, utique viciniori, opponi-
tur, ipsius Titium esse suspensionem, ob omissionem licen-
tiae, que erat obtinenda ab Episcopo viciniori.

4. Ego censio, prædictum Clericum nullam incurrit
suspensionem, in suscipiendo Sacris Ordinibus Sub-
diaconus, & Diaconus ab Episcopo Cephaludensi
sine licentia Episcopi vicinioris. Duxit, quia hæc sus-
pensione, aut dicitur esse ab Homine, aut dicitur esse à Iu-

Pars III.

8. Dices Primo, Concilium Tridentinum non apposuisse expressè *eff. 23. citato cap. 8* particulam (*tantum*) dicens requiri commendatitias Ordinarii proprii tantum.

9. Aut Dices, ex omissione tantum commendatitias Ordinarii proprii incurri suspensionem.

10. Respondeo, id, quod non apponitur, nec requiri, & haberri pro excluso per lura vulgata; quod in re nostra verius est, cum versetur in penalibus, & in odiis. Si ergo pena suspensionis imponitur in omissione commendatitiatum Proprii Ordinarii, sine villa alia mentione suspensionis, incurrit ex omissione licentia alterius Ordinarii, utique talis suspensione nulla erit; quia pena non incurrit, nisi sit expessa. Adeo, quod sic intellexerunt Tridentinum Doctores citati.

11. Dices Secundo, in litteris ipsis Apostolicis hujus Brevis, seu privilegii, præter commendatitias Ordinarii proprii, de quibus loquitur Tridentinum *eff. 23. c. 8. cit.* requiri licentiam Ordinarii vicinioris, & ejus testimonium, seu literas commendatitias.

12. Respondeo, id esse verissimum de literis, & licentia Ordinarii vicinioris: At ubi, quælo appetit ex omissione istarum literarum, sive licentia incurri suspensionem? Sancte fatendum est nullam incurri suspensionem, quia, neque in Iure, nec in ipsis literis Apostolicis privilegii, illa suspensione expresse imponitur; pena autem non incurritur, nisi exprimatur. Quod ergo notandum est, in ipsis literis Apostolicis, illud est, imponi à Pontifice obligationem habendi licentiam à viciniori Episcopo, non autem imponi suspensionem contra Clericum, qui talam licentiam à viciniori Episcopo non obtinuit. Hoc censeo, accurata animadversione dignum esse.

13. Dices Tertio, incurri suspensionem, non obtenta licentia Episcopi vicinioris, propter paritatem rationis; Nimirum, sicut incurritur, non obtenta licentia à proprio Ordinario, ita, & incurritur, non obtenta licentia Episcopi vicinioris.

14. Sed hæc objectione nullam habet vim. Nam pena, præsertim Censura, non infertur ex paritate rationis, ut est vulgatissimum apud Auctores de Censuris scribentes. Quinimmo iidem assertur, quod pena, imposta ob delictum minus, non est extenda ad delictum maius.

Non valer ergo dicere, est imposta suspensione huius delicto, quod est, non obtinere licentiam Ordinarii proprii, igitur imposta censenda est alteri simili delicto, quod est, non obtinere licentiam Ordinarii vicinioris. Et adest Ratio, cur licentia Ordinarii vicinioris non sit, ita simpliciter necessaria, ut ex omissione, incurritur suspensione; quia nimirum, non potest Episcopus vicinior plenam, & exactam approbationem alieni Clerici iudicare.

15. Dices Quarto. Prædictus Clericus contraxit tandem suspensionem, quia, obtinens licentiam ab Ordinario viciniori, censetur, non ob*missum* eam ab Ordinario proprio, quia Ordinarius vicinior in isto casu habendus est, tanquam proprius.

16. Respondeo Primo, Ordinarium proprium sumendum esse rigorosè pro Ordinario proprio Dices, tum, quia verfamur penalibus, & odiis, in quibus nunquam facienda est extensio, sed sumenda sunt vocabula in significacione strictiori, tum, quia Concilium Tridentinum omnibus locis supra citatis, præfertim *eff. 23. c. 8.* ubi imponit suspensionem Clerico ordinato sine licentia proprii Ordinarii, proprium Ordinarium contra distinguit ab omni alio, etiam viciniori, & ita Ordinarius vicinior in tali casu nulla ratione est habendus tanquam proprius.

17. Respondeo Secundo ad hanc objectionem, eam nobis maximè favere, si vim habeat. Nam, si vicinior est habendus, ut proprius, utique poterit prædictum Clericum absolvere à suspensione contracta, sic enim argu-

mentor. Ordinarius proprii hujus Clerici posse absolvere à predicta suspensione in viroque sua potestate ordinaria, quia talis suspensione non est praefici reservata, sed Ordinarius vicinior obiectus cludit, est habendus tanquam proprius, neque sequentiam, est proprius ergo Ordinarius vicinior posse prædictum Clericum absolvere à predicta suspensione in viroque foro.

18. Dices Quinto. Contraxit hic Clericus suspensionem ex alio capite, videlicet, quia est ordinatus ab alio Episcopo sine litteris Dimissoriali Ordinarii posse cui delicto certum est, esse impositam suspensionem Tridentino *eff. 23. c. 8.*

19. Respondeo, literas Dimissorialis Ordinarii proprie esse necessarios, tunc tantum, quando Clericus demandandus ab alieno Episcopo sine privilegio Pontificis quando autem obtinetur tale privilegium non resuntur litteræ Dimissorialis Ordinarii proprie Clericis dinandi: & ita sententia Henricus *lib. 13. cap. 3. sent.* Quarant. in summa, Bullar. ver. Ordo & suspensione pena, vbi citat Patrem Barium, Andriam, Tolent. *lib. 13. cap. 49. num. 4.* Ricch. tom. 3. prax. Episcop. *lib. 2. cap. 1.* vbi affer declarationem Cardinalium Barbol. de proprie Episcop. *par. 2. alleg. 7. n. 15.*

Erratio est, quia Papa ipse dat licentiam, & dimissoriā.

20. Litteræ autem propriæ Dimissoriali differentia Testimonialibus de vita & moribus Clericis ostendit, autem apertissime docent Ricc. *loc. cit. num. 30.* Quoniam *loc. cit. Barbol. loco cit. num. 16.* vbi citant Bonac. & ita etiam sententia Doctor Navarr. *lib. Confess. fol. 3. temp. ordinat. conf. 19.* in editione vetusta, & *conf. 19. edit. nova. n. 1.*

Satis sit hoc discrimen, ne longum faciam, Dimissoria propriè dant licentiam alieno Ordinario ostendit Clericum non suum subditum; At vero litteræ Testimoniales continent tantum simplex Testimonium & probationem de vita & moribus Clerici ordinandi, in villa concessionem licentia ad suscipiendos Ordinesque explico à simili. Approbatio Confessarii facta ab Ordinario est simplex Testimonium, seu Iudicium de genere sufficiencia ad audiendas Confessiones, non autem licentia, quæ tunc datur, cum datur Iurisdictio, ergo litteræ Testimoniales similes sunt Approbationi. Litteræ vero Dimissorialis concedunt facultatem, & licentiam alieno Ordinario, &c.

Cætera, in quibus differentia inter se, virisque, litteræ colliguntur ex Zerol. in præci Episcopi par. 2. *lib. 3. Dimissoria.* vbi latè agit de iis, quæ continentur in Dimissoriali.

21. Dices Sexto. Sed neque potuit predictus Clericus licet obtinere has ipsa litteras Testimoniales de vita & moribus suis à proprio suo ordinario, quia jam Sedi vocabant intra annum, talis ergo obtinere fuit officia ultima.

Respondeo, hanc objectionem non esse, alieni momenti; Nam, infra annum à Sede Vacante predictum est Capitulo, seu Vicario Capitulari concedent litteras propriæ Dimissorialis, non autem concedent litteras Testimoniales de moribus & vita; Has ergo litteras potuit predictus Clericus obtinere, quia licet potest Vicarius Capitularis infra annum eas concedere, quod hoc infra annum possit Vicarius, five Capitularis præstare, sententia clare Barbol. loco citato num. 16. quod alios quos referit, & sequitur, & Quatuor loci citato verb. *Capitulum, Sede vacante, quaff. 10. 8.* Tempore ultima, Navarr. loco citato, & Riccili, loco citato, *num. 1.*

22. Dices Septimo. Pontifex in privilegio obtentus fortasse requirit litteras Ordinarii propriæ Dimissorialis, quas jam non obtinuit predictus Clericus.

23. Respondeo, has non requiri in privilegio obtentus, sed solum litteras Testimoniales. Ordinarii propriæ patet ex Textu Brevis; nec potuit Pontifex propriæ Di-

missorias requirere concedendas à proprio Ordinario, cum eas infra annum non possit Vicarius Capitularis concedere, ut habetur in luce; Pontifex autem præsumit habere omnia Iura in scrinio pectoris sui, dicitur c. 1. de Confis. in 6. & in eodem privilegio aperè ostendit se habere notitiam Sedis Vacantia; solum ergo requirit Pontifex testimonium Ordinarii proprii de vita, & moribus Clericis, quod iam Clericis authenticè ostendit.

Et hæc dicta sunt circa Maorem propositionem allatum in nostro syllogismo suprà n. 4.

24. Quod attinet ad Minorem, res est clarissimam literas Testimoniales proprii Ordinarii, & habet, & assert, sigillo monitas authenticò.

25. Breviis ergo ratio est, quia non incurritur suspensio, nisi sit latasat ob hoc delictum peculiare Clerici Tituli non est data illa suspensio, ergo.

26. Ex dictis infertur, Episcopum Cephaludensem, non incurritur suspensio à collatione Ordinarii, cne postea conferendo, congruissime irregulatatem.

Hactenus P. Petrus Mustica, & ego item de Ordine habet.

DE SACRAMENTO MATRIMONII LIBER OCTAVVS.

TRACTATUS PRIMVS,

D E

IMPEDIMENTIS MATRIMONII.

VVAT me impedimenta amo-vere Matrimonii, prius quam de ipso magis proximè tractationem instituam: Nam propterea in Primo, & Secundo Tractatu hujus Octavi Libri agam de Matrimonii Impedimentis, de quæ horum Dispensatione, ut scilicet illis per dispensationem amotis, possim proprius atque expeditius ad ipsius Matrimonii considerationem accedere. Faret conatus nostris omnium bonorum Auctor, & Donator Deus.

CAPUT PRIMVM.

Quid, & quotuplex sit impedimentum
Matrimonii.

ID, quod obstarat, ne Matrimonium contrahatur, sive illud sit physicum, ut ætas in antiquis, que est inepta ad matrimonium, sive sit morale, ut proibitio v. g. ne affinis contrahat, cum affinis dicitur Matrimonii impedimentum.

1. Et autem in dupli classe: Aliud enim est solum impediens, impedit nimis, sed non invalidat matrimonium, qualis est v. g. votum simplex Castitatis; Aliud ita impedit, ut etiam invalidet, quale est idem votum Castitatis solemne. Illa primi generis vocantur ab aliis Impedientia, hæc Dirimentia.

2. De Impedientibus dicemus postea, nunc (utpote gravissimi momenti) locum denuo Dirimentibus, quæ sunt duodecim ex iure antiquo, quibus si duo addas ex iure novo Tridentini, omnia sunt quatuordecim his vulgariter verbis comprehensa.

3. Error, conditio, votum, cognatio, crimen, Culpa dissaritatis, vis, ordo, ligamen, honestas, Si sis affinis, si forte coire nequibus.

Ex Tridentino.

Si Parochi, & duplice desit praesentia Testis, Raptave si mulier, nec parti redditia tute. Hoc facienda vetant conubia, facta retrahant. Hoc est. Matrimonium cum aliquo ex praedictis impedimentis factum, retrahatur, atque omnino irratum est, ac nullum, ac si factum non fuisset.

4. Hæc impedimenta, aliqua sunt inducta iure na-

ture, aliqua iure Ecclesiastico. De iure naturæ sunt illa quatuor: Error in persona: Impotentia perpetua, Conflagrinitas in primo gradu rectæ lineæ, Patris v. g. cum filia, & Ligamen; id est ligatur esse actuali matrimonio. Cætera sunt de iure Ecclesiastico, ut distinctius dicemus in explicatione singulorum.

5. Quæ autem sunt ex iure naturæ, dispensabilia non sunt, & locum habent etiam in matrimonio Infidelium; quæ vero ortum habent ex iure Ecclesiæ, possunt à Summo Pontifice dispensari, & locum nequam habent in dictis Infidelium matrimonio.

6. An alia potestas (præter Summum Pontificem) sive Ecclesiastica ipso inferior, sive Civilis, Imperatoria, Regia, &c. Matrimonii impedimenta constitutæ validè possit, lege apud Doctores passim (ut Sanch. lib. 7. de mat. a d. 1. Pont. l. 6. de mar. a c. 1. Coninch. d. p. 30. de mar. dub. 1. Perez d. 31. de mar. s. c. 4. Avers. q. 9. de matrim. s. c. 2. & 3. alioisque apud ipsos.

CAPUT II.

Impedimentum primum Matrimonii.

ERROR.

§. I. Quis ille sit?

VIT hujus impedimenti notitia plana fiat, Advertente Primo in contrahentibus Matrimonium, duorum genera errorum possit intercedere. Primum, in personis ipsis, quæ contrahunt, ut si tu volens contrahere cum Maria, invenias Catharinam.

Secundum, in qualitatibus personarum, ut, si quis volens contrahere cum Maria pulchra, vel nobili, vel di-

L 3 vita